

CENTENAR 1918 - 2018

- EDIȚIE SPECIALĂ -

NR. 19 AN VII (2018)

REVISTA COLEGIULUI NAȚIONAL PEDAGOGIC

“SPIRU HARET” FOCȘANI

ECHIPA DE REDACȚIE

COORDONATORI:

- **Prof. Lauriana Ailincuței, profesor de limba engleză**
- **Prof. Iuliana Canae, profesor de limba și literatura română**
- **Prof. Nicoleta Stanciu, profesor de religie**
- **Prof. Deniza Toia, profesor de socio-umane**

Redactor șef, Eduard Suditu, cl. a XII-a F

Redactor, Georgia David, cl. a IX-a D

Redactor, Alexandru Voicu, cl. a IX-a F

Tehnoredactare computerizată:

Prof. Elena Hrușcovich

Prof. Marius Măciucă

COLABORATORI

- **Corina Elena Agache, profesor de istorie**
- **Mihaela Antonache, profesor de științe socio-umane**
- **Felicia Apreutesei, profesor de limba română, Colegiul Tehnic „Dimitrie Ghika”, Comănești, Jud. Bacău**
- **Petrița Bîlbîe, profesor de istorie, Colegiul Tehnic „Dimitrie Ghika”, Comănești, Jud. Bacău**
- **Diana Burlacu, profesor de geografie**
- **Maria Gumeniuc, Liceul „A. Mateevici, Dondușeni, Republica Moldova**
- **Stănel Ion, profesor de istorie, C.N.P.”Spiru Haret”, Focșani**
- **Elena Manole, profesor de limba română, Școala A. Saligny, Focșani**
- **Florin Micu, profesor de pedagogie, C.N.P.”Spiru Haret”, Focșani**
- **Elena Miron, profesor de limba latină**
- **Liliana Popa, profesor de religie, Liceul Teoretic „Ioan Slavici”, Panciu – invitat**
- **Dănuț Săcrieru, profesor de geografie**
- **Lămîița Șerban, profesor de istorie, C.N.”Al. I. Cuza” Focșani**

ISSN 2285 – 0880

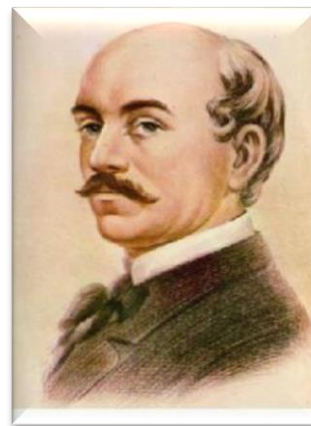
ISSN-L = 2285 – 0880

VASILE ALECSANDRI ȘI PRINCIPIUL UNITĂȚII ROMÂNEȘTI

Care să mai fie legătura, veți spune, între Marea Unire și poetul veacului anterior, Vasile Alecsandri? În an omagial, 2018, evocăm figuri ilustre care au adus țării unitate și stabilitate, îndeplinind idealul național, toate graiurile sub cupola unei limbi și a unei singure țări, România. Din acest punct de vedere, este oare de neluat în seamă pleiada Miciei Uniri, devotamentul idealist al unor intelectuali de renume ca Mihail Kogălniceanu sau Vasile Alecsandri? Poetul a fost de la începuturile sale literare doritor să-i dea țării noastre un glas propriu ca în această doină: „Român verde ca stejarul,/Râd de dușmani și de moarte!/Să-mi trăiască armăsarul/ Și prin gloanțe să mă tot poarte!/Sari, voinice, și nechează/Ager, falnic ca un zmeu,/Căci am inimă vitează/Și credință-n Dumnezeu!” Nu întâmplător s-a remarcat ca un devotat culegător de creații populare. Aceasta o remarcă și criticul G. Călinescu făcând o paralelă între conținutul „fără tragism” și glumeț al textelor și autorul/culegătorul acestora: „în poezia populară poetul a găsit un corespondent al firii sale amabile”.

Vasile Alecsandri și-a dorit, asemenea multor tineri intelectuali contemporani cu el să-i vadă pe toți românii între hotarele unui stat puternic, prosper. A fost un unionist entuziast, dar și un pragmatic luptător pentru unire. A avut contribuții importante la înfăptuirea Unirii de la 1859, precum și la consolidarea sa. Alecsandri este autorul vestitei „Hore a Unirii”, ale cărei versuri sunt un îndemn, dar și o profeție, având în vedere că au fost scrise cu ani de zile înainte de dubla alegere a lui Cuza, în Moldova și Țara Românească: „Amândoi avem un nume,/Amândoi o soarta-n lume./Eu ți-s frate, tu mi-ești frate,/În noi doi un suflet bate!” E mai puțin cunoscut faptul că în 1858 Vasile Alecsandri a fost una dintre propunerile pentru ocuparea tronului principatului Moldovei. Totuși, a renunțat la candidatură în toamna lui 1858, în ciuda faptului că era unul dintre candidații care ar fi putut câștiga cu lejeritate, dat fiind prestigiul său. După Unirea de la 1859, Alexandri a fost considerat omul cel mai potrivit pentru susținerea actului Unirii, ca trimis al românilor în Occident. Grație muncii de lămurire și diplomației lui Alecsandri, Franța și regatul Sardiniei au fost atrase de partea statului nou format. Continuând firul istoric, numele scriitorului se va lega și de noua generație, a Junimiștilor, prin care se stabilește, cum observă criticul E. Lovinescu „elementul de legătură cu vechea generație”. În plus, în mijlocul acestor tineri de mare importanță pentru literatura noastră (M. Eminescu, Iacob Negruzzi, I. Creangă ș.a.) a dat la iveală ciclul ”Pastelurilor”, creații unice în spațiul nostru artistic, de o mare finețe în ilustrarea expresivității limbajului artistic.

De ce să-l recitim pe Alecsandri? Pentru sensibilitatea și caracterul ornant (dar bine dozat) al poeziilor sale, mai ales din „Pasteluri”. Și pentru doinele emoționante, autentice, vibrante, susținute de creațiile cu rol hotărâtor în exprimarea ideii de unitate și naționalism precum „Hora

Unirii” ori „Cântecul Gintei latine”. În plus, trecutul nostru ne definește, iar fără Alecsandri am sări o etapă decisivă din perioada formării culturii noastre spre o apropiere firească de creațiile din spațiul european (căruia îi aparținem de drept).

Bibliografie:

1. V. Alecsandri, ”Doine, pasteluri, lăcrămioare”
2. G. Călinescu, ”Istoria literaturii române”
3. E. Lovinescu, ”Titu Maiorescu și contemporanii lui”

Prof. Manole Elena

Școala "Anghel Saligny" Focșani

„PODUL DE INIMI“ DE PESTE PRUT

Podul de inimi...

Ce frumos sună... .Și când mă gândesc că străbunii mei au „construit” așa poduri, îmi tresaltă inima de bucurie.

Nimic nu e mai scump pentru un neam decât trecutul. Trecutul dă unui popor slavă și puteri în viitor, iar trecutul nostru, trecutul bogat al unui neam mare, ne-ar face de mii de ori mai puternici și mai optimiști. Răsfoind filele istoriei neamului românesc, am impresia că studiez o scriptură veche pe care n-o mai pot lăsa din mâini. Așa cum Scriptura mă învață lucruri bune, istoria neamului mă învață să-mi cunosc strămoșii.

Și când am ajuns la „fila” istoriei Prutului, m-am oprit. Oglindindu-mă în apa curată am văzut izvoarele de lacrimi ce-au curs prin el. Am fost acolo cu strămoșii mei, simțind pentru o clipă aceeași durere pe care au simțit-o ei. Din acea durere insuportabilă, din acel gol nemaipomenit, au ajuns puteri pentru a uni inimă cu inimă și pentru a construi „podul de inimi de peste Prut”. Un pod atât de puternic încât nu l-a mai putut doborî și nu-l va mai doborî nimeni. Dar dușmanul tot

dușman rămâne... , podul a fost închis. Trecerea a fost interzisă.

Frumos mai este Prutul... , cu apele lui line, cu adierea răcoroasă, dar câtă durere a adus acest râu, câte lacrimi și strigăte a înghițit, câte vieți s-au scurs pe el... câtă durere...

De-ai curge tu, Prutule,
De-ai curge pe Nistru
Să nu mă mai desparți
De frații mei!

Inimile noastre bat în unison. Se caută, se simt, se iubesc. Și cine va îndrăzni să semene între dânsele înșelăciunea, blestemat să fie! Se pare că frontiera ce ne desparte nu ne-a putut despărți inimile, deși s-a depus mult efort în realizarea acestui lucru. Autodeclarații noștri stăpâni au semănat destulă minciună în inimile noastre. În unele inimi, aceasta a încolțit, dar cei ce au rămas devotați strămoșilor nu s-au dat bătuti. Au încercat să îmblânzească granițele prin nenumăratele poduri de flori. Au cântat imne spre trezirea cugetului românesc. Au umplut Prutul cu lacrimi și l-au colorat cu tricolorul, însă el stă neclintit. Nimic nu ajută... Și câte activități, câte încercări, până acum totul a fost în zadar. Studiez cu mare nostalgie filele pe care este așezat actul de apropiere al fraților români: „O carte pentru fiecare frate”. Adevărați patrioți!

Și nu pot înțelege un lucru De ce înfrățirea dintre orașele despărțite de Prut este posibilă, iar unirea, revenirea acasă nu? De ce este atât de greu să revin acasă? Am atâtea întrebări, dar nici nu știu cui să i le adresez. Nu știu cui să-i mărturisesc ce am pe suflet.

Pe pământul Basarabiei adevărații patrioți crează cu mult spor polaritatea unirii cu Patria-mamă. Copiii studiază istoria poporului român, se crează multe excursii pe pământul României, profesorii îndulcesc graiul cu lecțiile predate din suflet. Indiferent de despărțire, indiferent de apa care ne desparte de Patria -mamă, eu spun cu mândrie: „ Sunt Român! ”. Aceste cuvinte pure ca lacrima unei mame, cinstite ca privirea unui copil, mă fac să trăiesc.

Sunt român! Trăiesc pe plaiul vechii Dacii, cred în Dumnezeu cel Atotputernic, vorbesc limba română. Cât despre limbă... o altă limbă mai frumoasă nu-i!

Atât de dulce și măiastră,
Cum s-o înăbușe pustia?!
Română este limba noastră,
Moldovenească e prostia.

Limba română este ceea ce ne unește pe noi. Limba română a fost și este cimentul cu ajutorul căruia a fost construit „podul de inimi“. Tot ea a fost ceea ce încuraja poporul la o altă reînfrățire.

Mă bucur mult auzind zi de zi că poporul basarabean se trezește la viață, mă bucur mult analizând actele de unire și simțind dorința arzătoare de reînfrățire cu care au fost semnate aceste acte. Și chiar dacă ele au doar o valoare simbolică sunt foarte importante.

Aștept cu nerăbdare redeschirea podului de inimi de peste Prut! Aștept cu nerăbdare revenirea acasă!

Tragedia cea mai românească
A acestui arbore de neam
E că ramul de sub noi
Tăiat cu mâna noastră
Ramul de sub noi
Tot noi eram!

Liviu Lazăr

Liceul Teoretic „Alexei Mateevici“, Dondușeni, Republica Moldova

Prof. coord. Maria Gumeniuc

ROMÂNIA MARE

Jertfindu-se, strămoșii au luptat,
Acum 100 de-ani viața și-au dat
Să-ntemeieze România Mare
Mândră, puternică, triumfătoare.

Cu durere și regret,
Românii granița o trec.
Pentru-n trai bun la copii
Și hrana pe-a doua zi.

Durerea-i însă în zadar.
Prutul a devenit hotar
Și istorica unire
O frumoasă amintire.

România are nevoie de voi,
România are nevoie de eroi!
Să lupte pentru popor
Pentru sfântul tricolor.

Dascălu Gabriela, Clasa a XI-a E
Colegiul Tehnic „Dimitrie Ghika” Comănești
Prof. coord. Felicia Apreutesei

TRĂIASCĂ ROMÂNIA MARE!

Timpul a trecut pe neștiute, netulburat de nicio întâmplare deosebită, iar bruma de noiembrie s-a prefăcut într-un strat gros de zăpadă. Zilele friguroase de iarnă abia și-au făcut apariția și străzile au și rămas pustii. Puțini sunt oamenii care se aventurează pe o asemenea vreme să-și facă loc printre fulgii de nea. De cum deschizi ușa, gerul te lovește în față și-ți inundă simțurile, iar zăpada te împotmolește, prinzându-te în cursă, ca mai apoi viscolul să țințească înspre tine cu mii de săgeți minuscule, de oțel. Totul e plănuir. E ca un joc al lor. Mi-am eliberat picioarele din strânsoarea rece, mi-am acoperit fața cu mâinile să alung gerul. Am călcat gheața cu putere ca și când ea ar fi vinovată pentru că trebuia să ies afară în asemenea anotimp. Țin strâns în mână un ziar, cred că nu o să-mi mai pot desprinde degetele de pe hârtie. Au înghețat. La brâu, am legată o traistă brodată cu flori de maci. Macii nu suportă zăpada și nici norii îngrămădiți pe cer.

Viscolul a încetat. Începusem să mă întreb dacă universul ține cu mine. Nu trebuie să fii savant să-ți dai seama că vremea se va schimba. Este necesar doar să tragi în piept aerul proaspăt și să simți vânticelul mult mai potolit, ce-ți mângâie creștetul. Trec pe aici, pe lângă plopul scuturat de frunze în fiecare zi, încât parcă de fiecare dată sper ca plopii să dispară și să văd în fața mea, întinzându-se o câmpie uriașă, sau un podeț pe sub care curge în șuvoaie un râu cu apă limpede, încălzit de revărsarea razelor de soare.

Traversez strada și mă opresc la întâmplare lângă coloana de felinare. Timpul s-a dezghețat, oamenii au început să umble încoace și încolo. Prin burlane, apa se îngrămădește, își face loc, ca mai apoi să se elibereze din spațiul claustrat, să se prelingă cu zgomot lucid în balta nămolosă. Nu e o mirare că bat străzile în speranța că o să vând câteva ziare. Trebuia să învăț meseria de cizmar, de la unchiul meu, Șfesciuc Barbu. Familia plănuise viitorul meu înainte ca eu să fi avut cunoștință de ce se întâmplă. După școala primară ne-am stabilit în România, dar tatăl a fost luat în armată și nu s-a mai întors de pe frontul de vest. Probabil, unchiul a sfârșit și el cu un glonț în tâmplă. Toate speranțele mi s-au spulberat, când mama a căzut bolnavă la pat. Iată-mă aici, așteptând ca cineva să cumpere vreun ziar.

- Luați gazeta *Românul*! Nu ratați știrile despre situația fraților din Basarabia, Bucovina și Transilvania! Dacă ești român, cumperi *Românul*! Neamule, neamule, doi lei, ia *Românul*!

Un domn cu palton și căciulă de astrahan, care-și purta elegant servieta și mănușile de catifea, se apropie adresându-mi-se:

- Bună ziua, băiete! Ce cauți un flăcău ca tine în strada mare? Am un fecior cam de vârsta ta pe băncile școlii...

Nu răspunsei la întrebare, dar plecai capul. Nu voiam să par demn de milă, dar amintirile mă năpădiseră. Războiul. Războiul și nenorocirile.

Îmi întinse cinci lei și îi înmânai gazeta.

- Mulțumesc!

- Noroc că a ieșit soarele!

Strada se aglomera din ce în ce mai mult, spre fericirea mea. Fluturam în mână jurnalul de știri, strigând cât mă țineau plămânii:

- *Românul! Luați Românul!*

Dar nu eram băgat în seamă de nimeni. Toți păreau a fi însuflețiți și binedispuși. Pe chip li se citea o fericire ridicolă. „Ghinionul mă urmărește peste tot! Am vândut un singur ziar”. Și cu o efortare nervoasă arunc foile cât colo și le calc în picioare. Doar după ceva timp realizez gravitatea faptelor mele și mă arunc la pământ să strâng foile de pe asfalt. Un cetățean se izbește de mine și mă calcă pe degete. „Ce se petrece? Ce e cu toată agitația asta? Lumea nu o ia așa, razna, pentru nimicuri. Trebuie să fie ceva important.”

- Haide, frate! Azi se decide soarta noastră, a României! Vino!

Apariția neașteptată a acestui personaj în fața mea m-a ținut neclintit. „Ce soartă?”

Văzând că am împietrit, tânărul mă prinse de braț și continuă cu mai multă patimă:

- Nu vezi că toți, cu mic, cu mare, mergem să întâmpinăm viitorul unei Românie unite? Prea mult am fost despărțiți și prigonți pe pământul nostru sfânt! Războiul s-a încheiat!

Oamenii, într-adevăr, se adunaseră cu tricolorul și în haine de sărbătoare. Țărani, femei și copii chicoteau și strigau urale cu fețele senine. Tineri și bătrâni, cerșetori ca mine și profesori sau domni cu statut, laolaltă, uniți pentru un singur scop, aclamând:

- *Trăiască România mare!*

Armata generalului în uniformele sumbre ce aminteau de război era înăbușită de entuziasmul mulțimii. Unii veniseră cu caii și căruțele, cu copii despuiți și cu creștetul gol. Mame își hrăneau copiii la sân. Primarul venise cu birja și cu toată familia. Era inconfundabil în paltonul său și în căciula de astrahan, dar totuși eu nu îl recunoscusem.

Ceata se îndrepta spre câmpul lui Horea, cu steaguri și cu urale.

- *Unire! Vrem unire!*

Din mulțime se desprinsă un om, în haine preoțești, care purta crucea episcopală la gât, și luă cuvântul:

- „Adunarea națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 1 decembrie 1918, decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite cu dânșii de România”.

Românii fluturau mâini și drapele. Întreaga câmpie prindea viață.

„Adunarea Națională a poporului român din Transilvania, Banat și părțile ungurene a primit rezoluțiunea prezentată prin Vasile Goldiș în întregimea ei și astfel unirea acestei provincii românești cu țara mamă este pentru toate veacurile decisă.”

Lacrimi de fericire îmi curg pe obraji. Nu sunt al nimănui. ***Mama mea este România.*** Cu vocea slăbită de emoție strig:

- *Trăiască România mare!*

Cristiana Bighiu-Tofan, Clasa X-a C

Colegiul Tehnic „Dimitrie Ghika” Comănești

Prof. coord. Felicia Apreutesei

MAREA UNIRE DIN 1918

Poporul român este unul dintre cele mai vechi popoare din Europa și printre puținele care și-au păstrat aceeași vatră de locuire, una și aceeași patrie spațiul carpato-danubiano-pontic, în care s-a plămădit unitar în istorie și pe care de veacuri o stăpânește, apărând-o statornic prin lupta și jertfa fiilor săi. Așezarea geografică a influențat să trăiască despărțiți secole de-a rândul, în trei provincii românești. Existența separată a provinciilor nu a afectat ființa națională a poporului român, exprimată în conștiința unității, culturii și în credința ortodoxă.

În anul 1600 Mihai Viteazul a înfăptuit cea dintâi unire a românilor. Imperiile vecine nu au văzut cu ochi buni formarea unui stat unitar român, care putea deveni un obstacol în calea lor. Astfel au anexat și teritorii locuite de români în goana lor după cuceriri.

Conștiința identității de neam se dezvoltă prin năzuința lor de unitate statală. Telul unirii tuturor românilor într-un stat național unitar, a fost posibilă în etape. România modernă apare în 1859, prin unirea Munteniei cu Moldova, care în 1877 își va dobândi cu multe jertfe independența de stat și va integra în hotarele sale și Dobrogea. Actul unirii de la 1859 a deschis calea Marii Uniri din 1918.

În întreaga noastră istorie străbate dorința românilor de a fi uniți și liberi, unitatea și independența fiind dintotdeauna cele mai scumpe năzuințe ale poporului român. Conștienți, din cele mai vechi timpuri, de trecutul lor comun, înfruntând vitregiile vremurilor și dorințele hrăpărețe ale unor imperii, românii au luptat pentru a-și apăra ființa lor națională, pentru a se vedea cu toții în granițele unui stat național unitar.

Intrarea României în vara anului 1916 în războiul pentru eliberarea provinciilor românești de sub stăpânirea austro-ungară a fost purtată de întregul popor, cu speranța înfăptuirii statului național unitar român.

Literatura istorică privind participarea României la Primul Război Mondial este deosebit de bogată. Aici găsim și nume de clerici și credincioși, fii ai Bisericii Ortodoxe Române, care au luptat cu devotament și dăruire.

Integrați în viața poporului, fiii slujitori ai Bisericii strămoșești au împărtășit năzuințele poporului, s-au împotrivit dezbinărilor de orice fel, au propovăduit fără încetare ceea ce apropie pe oameni, ceea ce îi leagă, au sprijinit cu hărnicie ceea ce este bun și folositor. Alăturându-se acelor fii ai poporului care s-au străduit pentru înfăptuirea unirii, ei au avut fără îndoială, conștiința unității naționale a tuturor românilor și conștiința urmărilor binefăcătoare ale acestei mari înfăptuiri.

Aniversând marea unire de la 1 Decembrie 1918, să cinștim pe făuritorii ei să le aducem prinosul recunoștinței noastre. Să urmărim pilda vieții lor luminoase, o pildă vie de dragoste de neam și de pământul pe care ni l-au lăsat strămoșii, de dăruire pentru interesele superioare ale poporului din care facem parte și pe care trebuie să-l slujim cu toată ființa noastră.

Ziua de 1 Decembrie 1918 rămâne în viața neamului nostru un întreg simbol: al unității de neam, al unității de țară și al unității de credință.

Prof. Liliana Popa
Liceul Teoretic “Ioan Slavici” Panciu

ADEZIUNEA ROMILOR LA UNIRE

Anul 1918 aducea împlinirea unui vis de generații – Marea Unire. Realizată la Alba Iulia pe 1 decembrie 1918, Marea Unire rămâne un moment de referință în istoria neamului românesc, o faptă istorică ce aparține cu precădere voinței poporului. Românii s-au manifestat la Alba-Iulia pentru Unirea Transilvaniei cu România, iar Conferința de Pace de la Paris din anii 1919–1920 aducea recunoașterea noilor realități politico-teritoriale.

Marea Unire avea de înfruntat noi provocări, printre care și chestiuni legate de abordarea minorităților. Manifestările diferitelor grupuri etnice de recunoaștere a Unirii au fost salutate cu simpatie, astfel legitimându-se România Mare. Așadar, a existat o emulație din partea diferitelor minorități în a-și vedea drepturile garantate conform hotărârilor de la Alba-Iulia, într-un moment care părea că și sprijinul lor conta. Astfel, anumite elite ale romilor s-au mobilizat politic, **considerând că și sprijinul lor conta.**

În prima adunare din 16 ianuarie, cea de la Rupea, continuând cu adunările locale din aprilie și terminând cu cea generală de la Dumbrăveni din 27 aprilie 1919, memoriile lor exprimau manifestarea publică a loialității față de români și își exprimau adeziunea la Unire. Participanții sperau să obțină drepturi cetățenești, tratament egal și pământ.

La Dumbrăveni – Ibașfalău, cum se numea atunci – tot încursul anului 1919 a avut loc o adunare națională țigănească, prin care populația țigănească din Ardeal a recunoscut și a aderat la Marea Unire. Adunarea a avut loc la Castelul Apaffi din Dumbrăveni. Memoriul datat 27 aprilie 1919, Ibașfalău, consemnează aderarea țăganilor transilvăneni la Marea Unire și adună o serie de doleanțe:

“M E M O R I U L A D U N A R I I N A Ţ I O N A L E A Ț I G A N I L O R D I N T R A N S I L V A N I A

Subsemnații, Reprezentanți ai țăganilor români transilvăneni, îndemnați de dragostea noastră față de neamul românesc și față de noua noastră patrie, România Mare, declarăm sărbătorești și pentru totdeauna și totodată ne și rugăm cu supunere ca să ni se împlinească și nouă, celor oropsiți pînă acum, dorințele noastre.

Art. I Atît noi cît și urmașii noștri, să fim considerați ca cei mai supuși și credincioși fii și cetățeni ai României Mari, conform punctului I al hotărîrii aduse în Adunarea Națională Românească ținută la Alba Iulia (18 noiembrie / 1 decembrie 1918).

Art. II Ca fii și cetățeni ai marii națiuni române, nevoind și neputînd fi considerați ca popor străin în țară străină, după cum am fost considerați de veacuri, ne rugăm:

1. Să fim primiți în sînul marelui popor român, nu numai cei cu limbă, port și datine românești, ci și ceilalți locuitori de origine țigănească care și-au pierdut acest caracter, aflători în toate ținuturile Ardealului, Banatului și părțile ungurești alipite acum României Mari.

2. De asemeni, ne rugăm ca de aici înainte, în toate actele oficiale românești să nu se mai folosească pentru noi și următorii noștri numirea (poreclă) ca batjocură „țigan” ci aceasta, dacă nu se șterge cu totul chiar din uzul oficial, să se circumscrie cu o altă denumire care se va afla de corespunzătoare.

3. Conform hotărîrii punctului 3 al Adunării Naționale Românești de la Alba Iulia:

-să fim și noi considerați întru toate egali în drepturi și în datorii cu ceilalți români din România Mare, prin urmare să fim și noi și urmașii noștri instruiți, și administrați, și judecați în limba și după legile românești.

-să fim primiți la toate oficiile de stat și bisericești–culturale și nu ca pînă acum în Ungaria.

4.Conform legilor ce se vor aduce pentru împroprietărirea celor fără pămînt să fim și noi și urmașii noștri împărțișiți din pămîntul care se va împărți (arător, pășune, pădure), între cetățenii României, vrednici pentru aceasta, spre a putea avea și noi și urmașii noștri vatra noastră și moșia care să ne lege pentru totdeauna de moșia românească pentru care și înaintașii noștri au muncit, pătimit și sîngerat și pentru care urmașii noștri ar aduce toate jertfele ce li se vor cere. Pînă la executarea acestei legi, ne rugăm ca să fim luați în seamă și sub ocrotirea la arendarea moșiilor (pășunat și arător) precumși la întreprinderile muncitorești–industriale.

Art.III Pînă la îndeplinirea acestor dorințe îndreptățite, legale, pentru liniștea și asigurarea noastră, ne rugăm ca să fim și noi, țiganii (barem în Ardeal), reprezentați în Marele Sfat Național Românesc, printre cei trei reprezentanți aleși din această adunare a noastră și anume:

1. Domnul Ionel Câmpeanu (teologi și profesor) care nu era țigan, dar investit cu încrederea țiganilor;

2. Gheorghe Humagiul, locuitor din Ucea de Sus, județul Făgăraș;

3. Gheorghe Crețean, din Brașov.

Dat din Adunarea Națională a Țiganilor,

27 aprilie 1919, Ibașfalău (Dumbrăveni), jud. Sibiu”

Documentul final este semnat de 22 de delegație și de președintele Gheorghe Humagiul. Despre primul președinte al romilor, Gheorghe Humagiu din Ucea de Jos (Făgăraș) istoria care a urmat nu mai menționează nimic.

Manifestarea de la Dumbrăveni legitima încă o dată Unirea. Adunările țiganilor au fost tolerate și chiar încurajate de autoritățile române cu atât

mai mult cu cât solicitările țiganilor nu erau de natură să lezeze interesele noilor autorități.

Prof. Șerban Lămîița

Colegiul Național “Alexandru Ioan Cuza” Focșani

... ȘI SE FĂCU MÂNDRĂ ȚARĂ

UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA

Unirea Basarabiei cu România a avut loc la 27 martie/9 aprilie 1918 și a fost în fapt reunificarea vechii provincii românești Basarabia, ruptă de Moldova și anexată de Rusia în 1812. Basarabia a fost prima provincie care s-a unit cu România pentru a forma România Mare.

Preocupați de soarta incertă a Rusiei, cetățenii din principalele orașe au început să se adune și să se organizeze. Încă din aprilie 1917, basarabeni s-au întrunit care se cerea autonomia religioasă a Basarabiei. Se moldovenească autonomă în

La 18 aprilie/1 mai, s-10.000 de basarabeni, de la soldați, până la preoți și s-a ținut la Chișinău

învățătorilor care au cerut un mitropolit român, autonomie și o formă de guvernământ proprie.

La Marele Congres al Ostașilor Moldoveni din 2 noiembrie au participat 989 delegați, ofițeri români și circa 200.000 de ostași, în marea lor majoritate țărani basarabeni veniți de pe toate fronturile. Adunarea și-a asumat rolul de adunare reprezentativă pentru întreaga Basarabie și ca atare și-a luat dreptul de a proclama autonomia politică și administrativă a Basarabiei, în baza principiului autodeterminării și a considerentelor de cultură, naționalitate și istorie proprie.

Adunarea l-a ales ca președinte, cu unanimitate de voturi, pe Ion Inculeț. Comisarul gubernial și cei județeni, toți purtătorii legali ai suveranității rusești, au jurat credință Sfatului, transferând astfel legal și fără o intervenție externă, suveranitatea rusă în mâna noului organ reprezentativ. Astfel Sfatul Țării a preluat oficial conducerea Basarabiei.

La 25 septembrie/8 octombrie 1917, Sfatul Țării proclama autonomia Basarabiei. Succesiv, la 2/15 decembrie 1917, a proclamat Republica Democratică Moldovenească. Noul stat continua să fie legat de Rusia ca stat federativ. Ca organ conducător executiv a fost ales un „Consiliu al Directorilor” în frunte cu Petre Erhan. Pentru că în Rusia puterea era preluată de bolșevici, basarabeni au fost nevoiți să ia o decizie radicală și, la 24 ianuarie 1918, la scurt timp după ce vecina Ucraina se rupea de Rusia, Republica Democratică Moldovenească și-a declarat și ea independența. Președintele republicii a fost ales Ion Inculeț, iar șeful guvernului doctorul Daniel Ciugureanu.

În condițiile dezordinii de nestăpânit, Consiliul Directorilor decide să ceară ajutorul armatei române. După mai multe apeluri primite cu prudență la București, guvernul Brătianu a

pentru a-și decide destinele. reprezentanți ai românilor pentru a vota o moțiune prin administrativă, economică și dorea o republică cadrul statului federativ rus. au adunat la Odesa peste ofițeri și studenți. În zilele următoare Congresul preoților și al

decis să trimită peste Prut două divizii de infanterie și două de cavalerie, pentru restabilirea ordinii, protejarea populației, apărarea căilor de comunicație și a depozitelor, cu mențiunea că armata română fusese chemată prin comandamentul militar rus.

Puterea sovietică, ignorând principiul autodeterminării pe care aparent îl susținuse până atunci, a considerat acțiunea drept un act de agresiune pe propriul teritoriu, a rupt relațiile diplomatice cu România și a confiscat tezaurul României aflat atunci la Moscova.

Soluția impasului urma să vină de data aceasta de jos. În acest context, la Iași au început discuțiile legate de modalitatea de realizare a Unirii și s-a decis soluția deliberării în Sfatul Țării. În cadrul ședinței guvernului de la Iași din 23 martie, la care au participat și Incuț, Ciugureanu și Constantin Stere, s-a decis trimiterea unei delegații Chișinău, care să supună chestiunea unirii în Sfatul Țării. Constantin Stere a sosit la Chișinău în 24 martie, iar în 26 martie a ajuns și primul-ministru Alexandru Marghiloman.

În după-amiaza zilei de 27 martie 1918 s-a deschis ședința Sfatului Țării pentru adoptarea unirii. Au luat cuvântul președintele Ion Incuț și prim-ministrul român Alexandru Marghiloman, ca reprezentant al guvernului român. După aceasta, reprezentanții români s-au retras pentru a permite desfășurarea nestingherită a lucrărilor. La propunerea Blocului Moldovenesc, Constantin Stere a fost cooptat în Sfat. Acesta spunea: „Astăzi noi trebuie să hotărâm ceea ce va avea o importanță hotărâtoare asupra soartei viitoare a poporului nostru. Mersul de fier al istoriei pune asupra umerilor noștri o răspundere pe care noi n-o putem ignora cu nici un fel de sofisme”. După exprimarea părerilor din partea grupurilor politice și a minorităților, care, cu excepția polonezilor, au declarat că se vor abține, s-a trecut la vot. Unirea a fost aprobată cu 86 de voturi pentru, 3 contra și 36 abțineri.

Se săvârșea o primă etapă în reîntregirea teritorială a României.

Bibliografie:

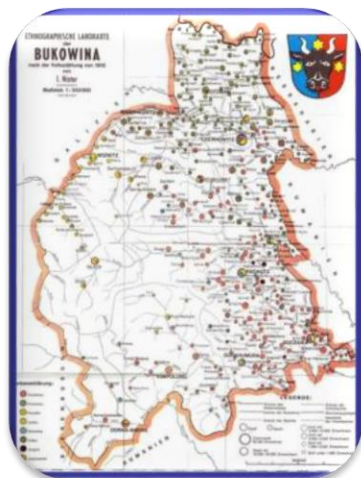
http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Unirea_Basarabiei_cu_Rom%C3%A2nia
https://historia.adhst.ro/img/articles/2017/03/22/unire_basarabia_romania.jpg
<https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/unirea-basarabiei-cu-romania-in-documente>
<http://www.unitischimbam.ro/actul-unirii-republicii-democratice-moldovenesti-basarabia-cu-mama-sa-romania-27-martie-1918/>
<http://www.rador.ro/2017/05/16/romanii-comemoreaza-205-ani-de-la-cotropirea-basarabiei-de-catre-rusia/>

Mădălina Neață și Miruna Răduță, cl. a X-a D
Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani
Prof. coord. Corina Elena Agache

UNIREA BUCOVINEI CU ROMÂNIA

Se poate spune că Marea Unire de la 1918 este un eveniment istoric inestimabil de important pentru stirpea română, este unul dintre evenimentele istorice românești de cotitură, ea reprezentând momentul de reîntregire a Sufletului Național Românesc după o perioadă foarte mare în care a fost scindat din cauza diferitelor ocupații dar și conducere străine ce aveau în stăpânire anumite provincii istorice de origine română precum: Bucovina, Basarabia și Transilvania.

Marea Unire din 1918, ce a fost realizată în trei etape (întâi unirea cu Basarabia; a urmat unirea cu Bucovina, ce a fost podul de legătură în unirea cu Transilvania care a fost ultima etapă a unirii naționale) și care a avut loc la 1 Decembrie 1918, este una dintre urmările Primului Război Mondial ce s-a desfășurat între anii 1914 - 1918, și care s-a soldat cu învingerea Puterilor Centrale (Imperiul German, Austro-Ungaria, Imperiul Otoman, Bulgaria) de către Antanta (Franța, Regatul Marii Britanii, Statele Unite ale Americii, Imperiul Rus etc). Statul român a reușit Unirea cu ajutorul susținerii externe din partea altor state europene ce credeau în apartenența națională a provinciilor istorice anexate de alte țări vecine României.

Unirea Bucovinei cu România a fost un eveniment istoric românesc de o valoare națională imensă istoricii putând afirma că această unire a fost podul de legătură ce a împins ideea unirii provinciilor istorice românești către Transilvania, căci prin succesul unirii ei poporul românesc transilvănean a început să creadă că este posibilă și unirea lor cu țara mamă și chiar a fost. Unirea Bucovinei cu România reprezintă o serie de evenimente politice care au culminat cu votarea în unanimitate de către Congresul General al Bucovinei, pe data de 15/28 noiembrie 1918, a unirii fostului Ducat al Bucovinei cu Regatul României. La 15/28 noiembrie, Consiliul Național Român convoacă Congresul General al Bucovinei, care s-a ținut în Sala Sinodală (Sala de marmură) a Palatului Mitropolitan din

Cernăuți sub președinția lui Iancu Flondor, după salutul de rigoare al lui Dionisie Bejan, președintele Consiliului Național. Congresul a votat în unanimitate, cu sprijinul majorității reprezentanților germani și polonezi, unirea cu România:

„După eforturi și jertfe uriașe din partea României și a puternicilor și nobililor ei aliați, s-au întronat în lume principiile de drept și umanitate pentru toate neamurile și când în urma loviturilor zdrobitoare monarhia austro-ungară s-a zguduit din temelii ei și s-a prăbușit și toate neamurile încătușate în cuprinsul ei și-au câștigat dreptul la libera hotărâre de sine, cel dintâi gând al Bucovinei dezrobite se îndreaptă către Regatul României, de care întotdeauna am legat nădejile dezrobirii noastre. De aceea, noi, Congresul General al Bucovinei, întrupând suprema putere a Țării și fiind investit singur cu puterea legiuitoare, în numele suveranității naționale, hotărâm: unirea necondiționată și

pentru vecie a Bucovinei în vechile ei hotare, până la Ceremuș, Colacin și Nistru, cu Regatul României.”

Regele Ferdinand a sancționat actul unirii prin decretul nr. 3744 din 18/31 decembrie 1918, publicat în "Monitorul Oficial" nr. 217 din 19 decembrie 1918. Semnatarii actului au fost Regele Ferdinand I și Ion I. C. Brătianu, președintele Consiliului de Miniștri. Prin Decretul-lege nr.3746 din 18-31 decembrie 1918, în funcțiile de miniștri secretari de stat fără portofoliu în guvernul central au fost numiți Iancu Flondor cu reședința la Cernăuți și Ion Nistor cu sediul la București.

După aceste eforturi făcute de români urma recunoașterea internațională a unirii. Tratatul de pace cu Austria s-a încheiat la Saint-Germain en Laye, la 10 septembrie 1919. Referitor la Bucovina, conform articolului 59 din tratat, se menționa: „Austria renunță în ceea ce o privește, în favoarea

toate
titlurile
fostului

României, la
drepturile și
asupra părții
Ducat al

Bucovinei cuprinsă dincoace de fruntariile României, astfel cum vor fi fixate ulterior de principalele puteri aliate și asociate”, iar conform articolului 60, România consimțea la înscrierea într-un tratat cu principalele puteri aliate și asociate că „vor ocroti în România interesele locuitorilor ce se deosebesc prin rasă, limbă sau religie de majoritatea populației.”

Se poate spune ca prin acțiunile și sacrificiile făcute în timpul Primului Război Mondial ne-am câștigat cu adevărat și fără de tăgadă dreptul de a ne reîntregi spiritul național prin Unirea cu Bucovina

Liviu George Barbu, clasa a XI –a A
Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani
Prof. coord. Stănel Ion

UNIREA TRANSILVANIEI, BANATULUI, CRIȘANEI, SĂTMARULUI ȘI MARAMUREȘULUI CU REGATUL ROMÂNIEI (1 DECEMBRIE 1918)

Unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Sătmăruului și Maramureșului cu România este evenimentul care a dus la desăvârșirea Marii Uniri din 1918. Unirea de la 1 decembrie 1918 reprezintă *Ziua Națională a României*, celebrată anual, ca zi națională din anul 1990.

În septembrie-octombrie 1918, Partidul Național Român și Partidul Social-Democrat încep să colaboreze și stabilesc să inițieze formarea unui Consiliu Național Român. În 29 septembrie/12 octombrie 1918, PNR, prin Comitetul Executiv, a adoptat o Declarație prin care proclama dreptul națiunii române la autodeterminare. Declarația a fost citită în Parlamentul de la Budapesta în 5 octombrie/18 octombrie 1918. În acea perioadă a anului, Imperiul Austro-Ungar își trăia ultimele zile ale existenței lui. Țările imperiului, una după alta, își proclamau independența: Cehoslovacia în 28 octombrie, Ungaria în 2 noiembrie, Austria în 12 noiembrie, Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor în 24 noiembrie.

Românii din Transilvania rezonează cu declarațiile de independență din jur și încep procesul unirii. Mai întâi, în 18 octombrie /31 octombrie, a fost înființat Consiliul Național Român Central, cu sediul la Arad, un organ al românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș. Consiliul arădean era format din 6 reprezentanți ai PNR și 6 ai PSD: Vasile Goldiș, Aurel Lazăr, Teodor Mihali, Ștefan Cicio Pop, Alexandru Vaida-Voievod, Aurel Vlad; respectiv Ion Flueraș, Iosif Jumanca, Tiron Albani, Enea Grapini, Iosif Renoiu și Baziliu Surdu.

MEMBRII CONSILIULUI NAȚIONAL ROMÂN CENTRAL

Consiliul Național Român Central a fost recunoscut de Comitetul Național al Românilor din Transilvania, de la Viena, condus de Iuliu Maniu, de Biserica Ortodoxă și de Biserica Greco-Catolică, precum și de către Senatul Militar Român. Prăbușirea autorității Imperiului Austro-Ungar s-a făcut resimțită și în Transilvania. Peste noapte, Consiliul Național Român Central (devenit Marele Sfat Național Român) a fost pus în situația de a asigura treburile funcționărești,

administrația maghiară fiind alungată, de a asigura ordinea și de a prelua conducerea militarilor români împrăștiati prin toate părțile imperiului. Consiliul Național a înființat Consiliul Militar, format din consilii și gărzii militare, alcătuite la rândul lor din militari și voluntari români, care aveau sarcina de a păzi principalele obiective de interes public.

Observând realitățile din teritoriile românești, Consiliul Național Maghiar a încercat o negociere cu partea română: Transilvania să rămână în Ungaria, în schimbul unei autonomii cu guvernator

român și reprezentare în guvernul central de la Budapesta.

Consiliul Național Român Central ia act de propunerea maghiară și decide convocarea unei adunări naționale, la Alba-Iulia la 18 noiembrie 1918 pentru a decide în privința autodeterminării românilor. La Marea Adunarea Națională de la Alba-Iulia au participat reprezentanți aleși ai tuturor categoriilor sociale, ai bisericilor, ai asociațiilor culturale și profesionale, precum și deputați de drept, în total 1.228 de delegați/deputați. Le-au fost alături peste 100.000 de români, veniți la apelul Consiliului, din toate teritoriile locuite de români.

După ce au asistat la slujbele efectuate în cele două biserici românești din Alba Iulia, delegații au dezbătut și aprobat Rezoluția de unire, care a și fost adoptată de toți cei prezenți. Votarea acestei rezoluții a însemnat votarea unirii tuturor românilor din Transilvania, Banat,

Crișana și
(Țara Ungurească)
Prin această unire
introduse și
fundamentale,
libertate deplină
popoarele
libertate
regim democratic,
legislație modernă
muncitorime.

Adunarea
organ legislativ,
și un guvern
Consiliul
să conducă

Maramureș
cu România.
au fost
câteva principii
precum:
pentru
conlocuitoare,
confesională,
reformă agrară,
pentru

a aprobat și un
Sfatul Național
provizoriu,
Dirigent, care
Transilvania

până la unirea cu România și a numit o delegație care a înmănat actul unirii regelui Ferdinand I, în 14 decembrie 1918, la București. Sfatul Național și Consiliul Dirigent au funcționat până în 20 aprilie 1920, când unirea a fost desăvârșită și din punct de vedere tehnic. Anul 1920 a adus și recunoașterea internațională a Marii Uniri pe care o evocăm și noi acum în an centenar.

Bibliografie:

Vasile, Pascu, *Istorie Modernă a Românilor*, Editura Clio Nova, București, 1996

Maria Anghel, cl. A XI-a F

Colegiul Național Pedagogic “Spiru Haret” Focșani

Prof. coord. Elena Hrușcovschi

TERITORII ROMÂNEȘTI PIERDUTE

Cadrilaterul (denumit și Dobrogea de Sud și, în perioada interbelică, Dobrogea Nouă) este denumirea românească a părții de sud a Dobrogei, aflată în Bulgaria și mărginită de Dunăre la NV, râurile Beli Lom și Kamchiya la S și Marea Neagră la E. Numele, apărut la generali români în 1913, în decursul celui de-al doilea război balcanic, înseamnă „patrulater”.

Pe 7 septembrie 1940, România ceda, prin tratatul de la Craiova, Dobrogea de Sud către Bulgaria. Era a treia cedare făcută într-un singur an, după ce pierdusem Basarabia, Bucovina de Nord, Herța și Ardealul de Nord fără niciun foc de armă. În urma acestui tratat, peste 100.000 de români au fost nevoiți să părăsească cele două județe cedate, iar în schimbul lor au venit 60.000 de bulgari din România.

Castelul Reginei Maria a fost construit ca reședință pentru aceasta la Balcic, în perioada în care Cadrilaterul a aparținut României.

Partea veche a orașului are străzi acoperite cu piatră și este frumos situată într-o scobitură în calcar, iar partea nouă este situată în spate, pe un platou. Portul este al treilea ca importanță din țară, după Burgas și Varna; plaja artificială de piatră este umbrată de macaralele din port și este folosită de obicei de localnici. O promenadă lungă ocolește portul în care iahturile lustruite și luxoase stau alături de vasele de pescuit.

Basarabia este denumirea dată de Imperiul Rus în 1812 teritoriului principatului Moldovei dintre Prut și Nistru, anexat prin Tratatul de la București din 1812, cedată de Imperiul Otoman după semnarea tratatului de pace de la București din anul 1812 în urma încheierii războiului ruso-turc (1806-1812). Faptul că a fost cedat Rusiei și o parte din teritoriul voievodatului, în ciuda tratatului româno-otoman care garanta integritatea Moldovei, se datorează dibăciei negociatorului francez Gaspard Louis de Langeron care sluja interesele țării.

După mai bine de un secol (1918), Basarabia este recuperată temporar, fiind prima provincie românească adăugată României Mici, în procesul devenirii României Mari, dar pierdută în neguroasa vară a anului 1940.

După intrarea României în cel de-al doilea război mondial, sub comanda lui Ion Antonescu, care a dat celebrul ordin: *Ostași, vă ordon, treceți Prutul!*, Basarabia s-a întors în componența statului român, timp de încă trei ani. În decursul acestor trei ani însă, ținutul este administrat militar, iar populațiile suspectate de a fi colaborat cu puterea sovietică (precum țigani și evrei), indiferent de atitudinea lor sunt supuse la rândul lor la jafuri, asasinate și deportări în Transnistria.

În martie 1944 armata sovietică revine în teritoriile situate la nord-est de linia Tighina-Chișinău-Iași, iar la 23 august 1944, după trecerea României de partea Aliaților, reocupă Basarabia în întregime. Consecințele acestei rupturi teritoriale se resimt și în prezent.

Suprafața Basarabiei este de 44.422 km², dintre care 33.846 km² (inclusiv Transnistria) aparțin Republicii Moldova, iar 10.579 km² aparțin Ucrainei. Distanța de la punctul cel mai nordic la cel mai sudic este de 350 km, iar de la cel mai apusean la cel mai răsăritean este de 150 km.

Punctele extreme sunt:

Nord: Măzăricea, pe Nistru;

Sud: Ostrovul Limba, la ieșirea în mare a brațului Chilia;

Vest: Pârâul Răchița Mare, care o desparte de Bucovina;

Est: perisipul de la Bugaz, la gura Nistrului.

Populația arealului moldovenesc este formată, majoritar, decătore etnici români numiți moldoveni, amestecați, în proporții variabile în nord, est și sud-est (în afara frontierelor actuale ale României), în principal cu populații de origine slavă.

Regiunile istorice învecinate sunt: în nord-vest: Galiția (cu teritoriul actualmente inclus regiunilor administrative ucrainene Ivano-Frankivsk și Ternopil); în nord-est: Podolia (cu teritoriul actualmente inclus regiunilor administrative ucrainene Hmelnițki și Vinița); în est: Edisanul (cu teritoriul actualmente inclus regiunii administrative ucraineană Odesa); în sud-est: Marea Neagră (ape teritoriale ale Ucrainei); în sud: Dobrogea și Muntenia; în vest: Transilvania și Maramureșul.

Bugeacul este **Basarabia** istorică, o regiune de stepă a fostului voievodat al Moldovei, azi situată la sud de Republica Moldova, între hotarul acestui stat, Dunăre și Marea Neagră, în componența Ucrainei de azi. În 1812, când Imperiul Rus a anexat partea de răsărit a Principatului Moldovei, între Prut și Nistru, autoritățile imperiale au extins numele de *Basarabia* asupra întregului teritoriu anexat, folosind pentru „Basarabia istorică” denumirea turcească de *Bugeac*. Regatul României a menținut aceste denumiri între 1918 și 1940. În 1940, regiunea a fost atribuită RSS

Ucrainene în detrimentul RSS Moldova în cadrul Uniunii Sovietice, în urma Pactului Ribbentrop - Molotov. În această regiune istorică, alături de o majoritate relativă ucraineană de 246.900 persoane (40%), locuiesc 129.000 de bulgari (21%), 124.500 ruși (20%) și 78.300 de români/moldoveni (13%).

Stepa Bugeacului este o zonă de vegetație situată în sudul Republicii Moldova și Bugeacul Ucrainei (regiunea Odesa), în interfluviul Pruto-Nistrean. La nord se mărginește cu Podișul Moldovei Centrale, la vest cu Colinele Tigheciului, la sud cu Dunărea și Marea Neagră, iar la nord-vest cu Nistrul. Stepa cuprinde un tip de vegetație zonală caracterizată prin dominarea plantelor xerofite, de regulă înțelinite, ierboase perene.

Stepa se dezvoltă în condiții de climă continentală, cu o perioadă secetoasă de lungă durată și cu puține precipitații atmosferice. Din cauza condițiilor mult mai aride decât

în silvostepă, vegetația diferă. În asemenea condiții este bine pronunțată perioada de semirepaus estival: vegetația stepei își încetează pentru un timp oarecare dezvoltarea în perioada secetoasă a verii, și iarna din cauza temperaturilor joase. Aceste situații și încă multe altele determină predominarea xerofitelor și a mezoxerofitelor.

Bucovina (în germană *Buchenland* = Țara fagilor) devenită **Ducatul Bucovinei** în Imperiul Austriac, este o regiune istorică cuprinzând un teritoriu de 10.441 km² care acoperă zona adiacentă orașelor Cajvana, Câmpulung Moldovenesc, Frasin, Gura Humorului, Milișăuți, Rădăuți, Siret, Solca, Suceava, Vatra Dornei și Vicovu de Sus din România, precum și Cernăuți, Cozmeni, Zastavna, Vășcăuți pe Ceremuș, Vijnița, Sadagura și Storojineț din Ucraina.

În iunie 1940, ca o urmare a Pactului expansionist germano-sovietic Ribbentrop-Molotov Nordul Bucovinei este ocupat de Uniunea Sovietică. La scurt timp după această anexiune, au fost masacrați 3000 de civili români care se retrăgeau pașnic spre România, la Fântâna Albă. Autorii masacrului sunt ofițeri din trupele NKVD. Rusia nu a recunoscut încă acest masacru.

În 1941, forțele române, aliate la Axă, recuceresc Nordul Bucovinei.

După eliberarea de sub ruso-sovietici a Basarabiei și Nordului Bucovinei, provinciile recuperate nu au fost imediat alipite statului român, ci au funcționat ca regiuni conexe, conduse de câte un guvernator. În guvernoratul Bucovinei au intrat cele 5 județe din Bucovina (Câmpulung, Suceava, Rădăuți, Storojineț și Cernăuți), județul Hotin din nordul Basarabiei, iar din octombrie 1941 și județul Dorohoi.

În anul 1944, nordul Bucovinei este reocupat însă de Armata Roșie, rămânând până astăzi în componența Ucrainei. Legătura dintre nordul Bucovinei, acum ucrainean, și sudul său, rămas în componența României, se pierde treptat, din pricina reorientării demografice prin infuzia populației slavofone, a scăderii populației românești, rămasă doar în câteva zone compacte și în general, a vicisitudinilor istoriei de care acest teritoriu a avut parte.

Divizată în iunie 1940, Bucovina este suprapusă pe granițele actuale ale României și Ucrainei. Regiuni administrative actuale ale Bucovinei istorice românești sunt: Județul Suceava (exceptând orașele Fălticeni, Broșteni, Dolhasca, Liteni, Salcea și zonele adiacente acestora) Județul Botoșani (câteva localități care fac parte astăzi din comuna Mihăileni: Rogojești și Cândești, dar și fostul sat Gura Molniței). Din Bucovina situată pe teritoriul ei fac parte: Regiunea Cernăuți (exceptând orașul Hotin și împrejurimile sale, care fac parte din Basarabia), precum și zona Hertza.

Cristina Tătaru și Paul Ungureanu, cl. a XII-a G
Colegiul Național Pedagogic “Spiru Haret” Focșani
Prof. coord. Diana Maria Burlacu

MAREA UNIRE - 100 DE ANI

Anul acesta, noi, ca popor, sărbătorim la data de 1 decembrie Centenarul Marii Uniri din 1918. Aceasta dată semnificativă pentru noi marchează momentul când Transilvania s-a unit cu Regatul României, astfel România devenind din punct de vedere politico-regional o țară de mărime medie, cu o importanță mai mare în context internațional, dar din punct de vedere național, toate regiunile istorice românești, de la Moldova lui Ștefan cel Mare, Muntenia lui Mircea cel Bătrân și Transilvania lui Iancu de Hunedoara, unindu-se într-o singură țară.

Din punct de vedere internațional, Unirea nu ar fi fost posibilă fără izbucnirea Primului Război Mondial, ce ne-a permis astfel să readucem în granița cea dreaptă Bucovina, Basarabia și Transilvania. Astfel, vă propun să urmărim etapele premergătoare Unirii.

BASARABIA

Cu ocazia Congresului ostașilor moldoveni de la Chișinău, din data de 25 septembrie/8 octombrie 1917, s-a instituit Sfatul Țării, ce avea un scop de organ reprezentativ, având în frunte un Consiliu al Directorilor, ce a anunțat autonomia Basarabiei, iar Ion Inculeț a fost ales ca președinte. La data de 27 martie/ 9 aprilie 1918, Sfatul Țării, alcătuit din reprezentanți ai tuturor naționalităților, a votat unirea Basarabiei cu România. Unirea Basarabiei cu România nu ar fi fost posibilă fără izbucnirea revoluției bolșevice din Rusia, lucru ce i-a distras pe ruși de la politica externă, basarabenii putând astfel să se unească împreună cu Regatul României.

Ion Nistor ne relatează despre atmosfera acelei zile de 27 martie/9 aprilie, o zi în care vedem reacția înduioșătoare a poporului basarabean, separat de patria mamă de secole, fapt ce l-a determinat să aștepte cu o ardoare și mai mare acea zi. Momentul reunirii Basarabiei cu România a marcat nu numai un lucru de o importanță uriașă, ci și un moment motivațional, inspirator, fiindcă unirea Basarabiei arăta că țara putea fi reîntregită. ”Publicul ,zguduit de entuziasm, striga: Trăiască România Mare. Deputații și publicul se îmbrățișau și se sărutau. Ochii tuturor erau înroșiți de lacrimi și bucurie.”

BUCOVINA

Unirea Bucovinei, din punct de vedere internațional, s-a datorat adâncirii crizei structurale a regimului austro-ungar, impunând rezolvarea situației celor două provincii românești: Bucovina și Transilvania. În urma prăbușirii Imperiului Austro-Ungar, din toamna lui 1918, situația românilor din Bucovina se înrăutățește. La inițiativa unor mari români, respectiv Sextil Pușcariu și Iancu Flondor, s-a convocat la data de 14-27 octombrie 1918 Adunarea reprezentanților populației românești din Bucovina.

Adunarea a decis unirea Bucovinei cu teritoriile românești din Austro-Ungaria. Sunt alese, un comitet executiv și un consiliul național, iar ca lider politic este ales Iancu Flondor. La data de 15-28 noiembrie, în urma întrunirii Congresului General al Bucovinei, se votează unirea Bucovinei cu România. Un personaj anonim ne-a lăsat descrierea atmosferei din data de 15-28 noiembrie, în urma votării unirii Bucovinei cu România. Descrierea realizată creionează bucuria bucovinenilor, ce, ruși de Patria Mamă, revin înapoi în vechile hotare.

”Lumea pornește în cortegiu, cu muzica militară în frunte, spre centrul orașului. Străzile se umplu repede și se prefac într-un râu mișcător de capete. Toți își caută cunoscuții, se îmbrățișează, se sărută, urându-și viață lungă, ca în cea mai mare zi de sărbătoare”.

TRANSILVANIA

Unirea Transilvaniei cu Țara a reprezentat apogeul unirii și atingerea idealului strămoșesc. Odată cu readucerea vechii vetre a lui Burebista și Decebal, a munților Apuseni ai lui Horea și Avram Iancu, a Albei Iulia lui Mihai Viteazul, care cu a sa intrare triumfală care marca unirea Transilvaniei și crearea idealului Unirii, se împlinea dorința unui popor despărțit de secole. Unirea Transilvaniei cu România s-a realizat în orașul în care, prin intrarea sa, Mihai Viteazul devenea principe al Transilvaniei și orașul în care, încercând să dea libertate moșilor au murit în chinuri Horea și Cloșca, în Alba Iulia. La data de 1 decembrie 1918, în fața unei mulțimi impresionante de 100 000 de oameni, este citită, după o lungă dezbateri la care au participat 1228 de deputați și politicieni, este data citirii Declarația

Unirii, prin care Transilvania se unea cu România. Prin prisma marelui autor Lucian Blaga, putem retrăi sentimentele încercate de el și de întreaga suflare românească, aflată nu numai la Alba Iulia, ci și pe întreg cuprinsul nou, dar vechi al țării. Astfel, cu unirea Transilvaniei, se îndeplinea visul reîntregirii neamului.

”În ziua aceea am cunoscut ce înseamnă entuziasmul național, sincer, spontan, irezistibil, organic, masiv”

Evocând aceste momente în care Istoria a fost atât de generoasă cu noi, transmit tuturor conaționalilor mei urarea: “La mulți ani, române!”

**Alexandru Voicu, cl.a IX-a F,
Colegiul Național Pedagogic “Spiru Haret” Focșani
Prof. coord. Nicoleta Stanciu**

CENTENARUL MARII UNIRI

„Fiecare individ este unic”- un concept investigat timp de ani întregi de către cercetători și a pus pe gânduri numeroși filosofi. După afirmațiile lui J.J. Rousseau care precizează faptul că „ omuleste un prădător pentru el însuși” putem înțelege mai bine natura noastră egoistă, dar în momentul în care omul găsește puterea de a uita de interesele personale și luptă împreună cu semenii săi pentru un țel comun, obține rezultate admirabile.

La 1918, oameni politici de toate tipurile care au lăsat cariera să pună stăpânire pe viața lor și au devenit adversari înverșunați pe viață, separați de caracter, educație și ideologie au știut cum să-și dea mâna și să lucreze împreună pentru un țel comun: o Românie unită și democratică unde fiecare să aibă potențialul de a se dezvolta liber.

O primă etapă importantă a fost Unirea Principatelor Române care a avut loc la jumătatea secolului al XIX-lea prin unirea statelor Moldova și Țara Românească. Ordinea geopolitică stabilită în anii 1815-1853, stabilită ultima dată prin intermediul Congresului de la Viena, a început să se destrame din cauza crizei interne din Imperiul Otoman care avea Principatele Române în vasalitate și intențiile Rusiei de a-și restabili influența în Moldova și Țara Românească. În viziunea lui Napoleon al-III-lea, Principatele Române erau cele mai potrivite pentru a-și promova ideea principiului național deoarece aceste dorea să slăbească influența Rusiei. Deciziile luate prin Tratatul de pace de la Paris din 30 martie 1856 prevedeau intrarea Principatelor Române sub garanția marilor puteri.

În ciuda faptului că a existat condiția de a avea conduceri separate în ambele state, românii au profitat de faptul că nu a fost precizată și ideea ca trebuie să existe și doi domnitori, iar prin acest truc a fost ales Alexandru Ioan Cuza drept domnitor al Principatelor Române, actul istoric fiind recunoscut pe data de 24 ianuarie 1859.

Unirea Basarabiei, a Bucovinei și în cele din urmă a Transilvaniei cu Vechiul Regat a dus la constituirea României Mari. Ea a fost scopul intrării României în Primul Război Mondial de partea Antantei.

În anul 2018, România îi omagiază pe cei care acum 100 de ani au reușit imposibilul: unirea tuturor românilor.

Erau oameni simpli ca noi care au pus deoparte orice problemă pentru a lupta împreună în vederea unui scop comun mai presus de ei. Omagiul nostru pentru cei care au luptat pentru această țară nu este suficient deoarece moștenirea lor nu este doar un cadou pentru noi. Este o datorie pe care trebuie să o îndeplinim prin a menține iubirea față de patrie și să demonstrăm prin faptele noastre că sacrificiul lor nu a fost uitat.

Cosmin Lupu, cl. a XI-a D
Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani
Prof. coord. Elena Miron

UNIREA DE LA 1918

Marea Unire din 1918 a fost procesul istoric în urma căruia toate provinciile istorice locuite de români s-au unit în anul 1918 în cuprinsul aceluiași stat național, România. Etapele preliminare au fost Mica Unire din 1859 a Țării Moldovei cu Țara Românească și dobândirea independenței în urma războiului din 1877-1878, pe fondul renașterii naționale a românilor pe parcursul secolului al XIX-lea.

Unirea Basarabiei, a Bucovinei și, în cele din urmă, a Transilvaniei cu Regatul României (așa-zisul Vechi Regat) a dus la constituirea României Mari. Ea a fost scopul intrării României în Primul Război Mondial de partea Antantei și a fost favorizată de mai mulți factori istorici: acțiunea politică decisivă a elitelor din Regatul României și din Austro-Ungaria în conjunctura favorabilă de la sfârșitul Primului Război Mondial; prăbușirea Imperiului Austro-Ungar și a Imperiului Rus; afirmarea principiului autodeterminării și a celui al naționalităților pe plan internațional, în contextul prezenței pe scară largă a sentimentului național în rândul populației românești.

Una dintre cele mai cunoscute personalități istorice care a contribuit la UNIREA CEA MARE este regele Ferdinand I.

Regele Ferdinand I este unul dintre cele mai importante capete încoronate care au stat pe tronul regatului României. Personalitatea sa este strâns legată de momentul Marii Uniri precum și de definitivarea acelei României Mari la care visăm cu toții și de care ne aducem aminte cu emoție. Om de o vastă cultură, Regele Ferdinand a fost sincer dedicat românilor, sub cârmuirea sa înregistrându-se cea mai înfloritoare perioadă a statului românesc modern, pentru că interesele poporului erau principalul său obiectiv.

Anul 1917 a fost groaznic, cu țara aproape învinsă și bântuită de tifos, efectul fiind semnarea unui armistițiu la Focșani cu Puterile Centrale, care a spart unitatea casei regale și a oamenilor politici, mai ales că a fost urmat, în martie 1918 de semnarea unei păci separate. Regina Maria și viitorul rege Carol al II-lea se opun păcii, după cum, cel puțin regina, se opusese armistițiului, pe care-l considera un angrenaj în care România și-a prins mâna. În februarie 1918, regele Ferdinand acceptă o întâlnire cu ministrul Imperiului Austro-Ungar, contele Czernin, care îi cere să semneze pacea sau va fi înlocuit cu un alt rege din casele regale austriacă sau germană.

Regele și guvernul se resemnează și încep negocierile pentru o pace separată, deși, odată încheiată, o astfel de pace, în conformitate cu prevederile tratatului din august 1916, excludea România din Antantă și implicit îi nega participarea ca țară aliată la conferința de pace. Din fericire, regina l-a convins pe regele Ferdinand să nu semneze tratatul de pace cu Puterile Centrale, iar acest gest a salvat drepturile României ca stat aliat.

În cursul lui 1918, războiul s-a întors contra Germaniei, Austro-Ungariei și aliaților lor, iar România le-a declarat din nou război cu câteva zile înainte de sfârșitul luptelor.

MAREA UNIRE

Deși nu au participat vizibil la luptele politice pentru unirea Transilvaniei cu România, regele Ferdinand și regina Maria au avut un rol extrem de important. Fără decizia de a intra în război de partea Antantei, unirea ar fi fost, în cel mai bun caz, amânată.

Pentru România, Marea Unire de la 1918 a însemnat o re pozi ț ionare în Europa, prin noua suprafață (locul 10) și prin numărul de locuitori (locul 8). O sporire considerabilă a cunoscut și capacitatea industrială (235%), economia, dar și resursele naturale.

Regele și regina au marcat realizarea reîntregirii teritoriale prin desfășurarea unei festivități de anvergură, cu o largă participare internațională, în octombrie 1922, când au fost încoronați, la catedrala de la Alba Iulia, ca regi ai României Mari.

Mulți oameni din zilele noastre își doresc o Românie mai bună, și, mai ales, o Românie întregită, la fel ca în anul 1918. Cu toate că acele vremuri rămân un exemplu, posibilitatea refacerii Unirii în zilele noastre, ar fi foarte greu de realizat. Deocamdată, ne mulțumim cu evocarea Anului 1918 ca un moment glorios, care a prins viață, datorită faptului că Regele Ferdinand I a pus mai presus de interesele personale, interesele țării.

Elev Alessio Beșleagă, cl. a X-a G
Colegiul Național Pedagogic “Spiru Haret” Focșani
Prof. coord. Deniza Toia

MARI ZIDITORI AI MARII UNIRI

OCTAVIAN GOGA - POETUL MARII UNIRI

„Eu m-am născut cu pumnii strânși”

Se spune că în 1905, când apărea volumul de *Poezii*, Octavian Goga nu a debutat, ci s-a impus. Poetul devine una dintre vocile originale ale timpului, succesul fiind răsunător. Titu Maiorescu îl propune Academiei pentru premiere, Nicolae Iorga îl salută în „Sămănătorul”, „Viața românească” îl elogiază prin articolele lui Garabet Ibrăileanu, iar Eugen Lovinescu îi consemnează apariția de excepție.

Din acest moment, poetul își inaugurează activitatea politică, începând să activeze în cadrul Partidului Național Român. Editează, în 1907, revista „Țara noastră”. În același an, i se intentează primul proces de presă, dintr-o serie mai lungă, fiind acuzat de regimul austro-ungar pentru publicarea unor articole politice incitatoare. Este chiar întemnițat la Budapesta, în 1909. Întreaga sa activitate politică și literară este pusă în slujba idealurilor de eliberare socială și națională a românilor transilvăneni.

Poezia lui se naște din condițiile istoriei transilvănene a vremii aceleia ca o realitate necesară, existând chiar dacă nu era numită. Cântecul de jale al Ardealului exista în forme latente, anonime, însă el a prins glas distinct și vibrant odată cu versurile lui Octavian Goga. Autorul a devenit un artist național, pentru că a revigorat starea de revoltă socială, a resuscitat mândria de a fi român, voința de unitate teritorială, lingvistică și culturală a acestui popor, care s-a caracterizat întotdeauna printr-un puternic sentiment al apartenenței la o comunitate spirituală conservată în timp.

În toate poemele lui Octavian Goga, sentimentul dominant este jalea, trăire asemănătoare dorului chinuitor din lirica populară. Deși nu a fost țăran, așa cum a recunoscut el însuși, „a priceput păsurile satului și s-a contopit cu toate durerile lui.” Creațiile lui exprimă fie durerea unui neam asuprit (în poemele *Oltul*, *Casa noastră*, *Noi*), fie jalea „înstrăinatului Ardeal” sau revolta țăranului, rob al pământului, (în poeme ca *Plugarii*, *Clăcașii sau Cosașul*.) Temperament protestatar, urmaș al unui străvechi neam de preoți și dascăli îndârjiți în acțiunea lor de iluminare spirituală a poporului, s-a impus ca un justițiar în spiritul vremurilor vechi și ca un profet al timpurilor noi.

S-a spus despre Goga că este un poet al satului, autor al unei monografii care reface lumea originară a Transilvaniei. Dar satul poetului este, de fapt, un chip al țării sale fictive, este *țara însăși*. Cuprinzând țara, satul se dezmargineste, întinzându-și vatra până la capătul orizontului: „Sătenii seara să-i adun/ Și să le spun din carte:/ Că sunt din neam împărătesc/ Din țară-ndepărtată,/ Că tot pământul rotogol/ Era al lor odată.” (*Dorința*) Timpul țării poeziei nu cunoaște ordinea obișnuită a prezentului, trecutului și viitorului; ea pare a trăi numai din trecut. Viitorul este și el o dimensiune a trecutului: *visul de împlinit, nădejdea visurilor* sunt o nostalgie a originilor; *vremea ce va să vie* e un timp străvechi în care dorm

clipele de slavă.

Într-o mărturisire literară, Octavian Goga preciza că sentimentele lui de revoltă față de nedreptățile suferite de românii ardeleni l-au împiedicat să scrie o poezie idilică și optimistă: „*eu am văzut în țăran un om chinuit al pământului, n-am putut să-l văd în acea atmosferă în care l-a văzut Alecsandri în pastecele sale și nici n-am putut să-l văd încadrat în acea lumină și veselie a lui Coșbuc*”. Poetul devine părtaș la durerea celor mulți și fără număr, obidiții soartei, așa cum mărturisește în *Rugăciune*: „*Dă-mi tot amarul, toată truda/ Atâtor doruri fără leacuri,/ Dă-mi viitorul în care urlă/ Și gem robiile de veacuri.*” Identificarea este atât de adâncă, încât propriul destin al poetului se suprapune peste destinul țării. Poveștile gliei sunt poveștile copilăriei lui, străbunii care povestesc peste veac sunt strămoșii poetului; părinții lui sunt risipiți printre plugarii necăjiți ai țării ori printre apostolii ei. Dorul de casă devine dorul acestei țări.

Legată pentru totdeauna de istoria românească, poezia lui Octavian Goga va păstra mereu fiorul iubirii de țară: „*Eu sunt un mag de legea nouă,/ Un biet nebun orbit de-o stea,/ Ce-am rătăcit să v-aduc vouă? Poveștile din țara mea.*” (*Fără Țară*)

Resurse bibliografice:

- Ion Vasile Șerban, *Prefață* la volumul *Poezii*, Octavian Goga, Editura Albatros, 1976
- Dumitru Micu, *Început de secol*, Editura Minerva, 1970
- Manual de limba și literatura română pentru clasa a XI-a, coord. Eugen Simion, editura Corint

**Georgia David, clasa a IX-a D,
Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani
Prof. coord. Iuliana Canae**

PEDAGOGUL ONISIFOR GHIBU - PARTICIPANT LA MAREA ADUNARE DE LA ALBA IULIA DE LA 1 DECEMBRIE 1918

“Numai printr-o educație sănătoasă și robustă ne putem ridica din marasmul aproape general al zilei de astăzi, educație pe care n-o dobândim nici prin continue improvizări, nici prin copierea de idei și de sisteme străine, nici prin tradiționalism strâmt ci prin înnoirea, înmulțirea și încordarea eroică a tuturor forțelor bune ascunse în ființa neamului”. Afirmatia, de o actualitate izbitoare, aparține marelui pedagog Onisifor Ghibu care, acum 100 de ani participa cu toată ființa sa la actul Unirii de la 1918. Ne putem întreba cine a fost Onisifor Ghibu și care a fost contribuția sa la formarea sistemului național de educație din România.

Născut la 31 mai 1883, în Săliște, județul Sibiu, Onisifor Ghibu poate fi evocat sub diversele sale aspecte, ca profesor, ca militant pentru o educare a națiunii române, ca un «ilustru cărturar», ca un fondator și istoric al pedagogiei și al învățământului românesc, ca organizator, patriot, important scriitor, cercetător și ca om de o ținută morală deosebită și nu în ultimul rând un unionist convins, participant activ la Marea unire de la Alba Iulia.

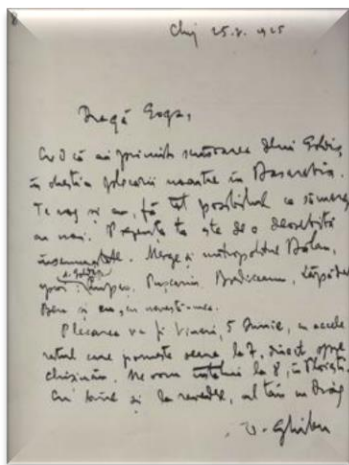

Studiile le-a urmat la Liceul de stat din Sibiu (1894 - 1900), și la Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov (1900 – 1902), continuând la Institutul teologic din Sibiu (1902 – 1905), apoi la Universitățile din București, Budapesta, Strasbourg și Jena (1905 - 1909), cu doctoratul în Filosofie și Pedagogie la Jena (1909). A fost numit inspector școlar primar ortodox pentru școlile din Transilvania (1910-1914), fiind totodată și profesor de pedagogie la Institutul Teologic din Sibiu (1910-1912). Vorbitor de germană, engleză, franceză, maghiară, latină, se exprima în cea mai corectă și mai rafinată limbă română literară.

Între anii 1914 și 1916, a colaborat cu Octavian Goga, Vasile Lucaciu, refugiindu-se în București și activează pentru îndeplinirea idealului unității naționale. Pentru campania intensă pentru intrarea României în război alături de Antantă, împotriva Austro-Ungariei, Onisifor Ghibu a fost condamnat în 1915, în contumacie, de Curtea Militară Maghiară din Cluj, la moarte.

În tumultoasa sa viață Onisifor Ghibu nu și-a abandonat niciodată idealurile sale, valorile în care credea și visul de unire al românilor într-un singur stat unitar. Astfel, după ocuparea Bucureștiului în toamna anului 1916, Onisifor Ghibu se refugiază la Iași, iar din martie 1917 se stabilește cu familia la Chișinău unde se angajează în lupta pentru reorganizarea învățământului în limba română. Onisifor Ghibu se implică activ în acțiunea de organizare a învățământului în limba română, și reușește deschiderea de școli românești în toată Basarabia, începând cu toamna anului 1917.

În septembrie 1917, instalează la Chișinău prima tipografie cu caractere latine care a tipărit primele manuale școlare în limba română scrise cu acest alfabet. Face demersuri și reușește să întemeieze și să conducă revista „Școala moldoveană” și ziarul „Ardealul” (de la 1 octombrie 1917), prima ”foaie” cu tipar latin din întreg Imperiul Rus, transformat mai apoi în cotidianul ”România Nouă” (de la 24 ianuarie 1918) – ”organ de luptă pentru

unirea politică a tuturor românilor”. În primul număr publică marea ”Declarație” –cu semnătură a lui Onisifor Ghibu – ”*de unire cu România a tuturor românilor aflați în teritorii ocupate vremelnice de puteri străine*”.

Întraga sa activitate a pus-o în slujba idealului de Unire, ripostând vehement la orice tentativă de obstrucționare a acestuia, afirmând : „*Rușii au creat Republica Moldovenească bolșevică, dincolo de Nistru, iar noi trebuie să răspundem printr-o instituție puternică, care să impună și celor aproape un milion de frați rămași sub «sugestiile» celui mai periculos dintre vecini*”.

La 1 decembrie 1918, Marea Adunare de la Alba Iulia îl alege secretar general la *Resortul de Instrucție Publică* din cadrul *Consiliului Dirigent al Transilvaniei*, cu responsabilitatea și îndatorirea de a reorganiza învățământul Romaniei Mari. În această calitate, din decembrie 1918 până în aprilie 1920, cât a funcționat acest Consiliu, a organizat învățământul primar și secundar, a înființat Universitatea Românească din Cluj (1919), Politehnica din Timișoara, Conservatorul din

Cluj. Încă din 1919 este membru corespondent al Academiei Române.

Din poziția sa de secretar general la *Resortul de* din cadrul *Consiliului Dirigent al Transilvaniei*, Onisifor Ghibu a contribuit în mod substanțial la organizarea învățământului românesc, a organizat activ școlile populare, a participat la punerea bazelor științifice pedagogiei românești. Pentru O. Ghibu «*Pedagogia nu trebuie concepută neapărat ca o știință de specialitate, ci mai curând ca cimentul care leagă și ține laolaltă toate elementele componente ale culturii și vieții poporului și a umanității.*»

Pedagogul transilvănean a știut să proiecteze și să dezvolte un echilibru dinamic între latura teoretică și cea practică a pedagogiei, fapt demonstrat prin scrisoarea deschisă către poetul Octavian Goga : “*Oare ce fel de pedagog aș fi eu, dacă în aceste vremuri, când se așează temeliiile statului nostru, m-aș mulțumi să țin lecții de istoria pedagogiei la vechii perși sau la cutare popoare moderne, ale căror împrejurări de viață sunt diametral opuse în raport cu ale noastre – în loc de a căuta să înțeleg nevoile reale ale epocii și să caut a contribui și eu la asanarea lor, cu ajutorul mijloacelor sufletești pe care aceste nevoi le impune anume.*”

Multe din ideile și tezele susținute de O. Ghibu sunt și astăzi actuale. În proiectarea sistemului pedagogic trebuie plecat de la realitățile românești, de la realitățile epocii, de la valoarea educației pentru societate. În spiritul pedagogiei lui O. Ghibu putem afirma că prin educație putem săvârși și desăvârși unitatea și educarea națiunii române în contextul națiunilor europene, căci educația este o lucrare conștientă și neîntâmplătoare a națiunii și a fiecărui component al ei, în vederea valorificării, sporirii și desăvârșirii pe toate terenurile și cu ajutorul tuturor mijloacelor a tuturor virtuților native ale poporului, în vederea realizării maximului de bine și adevăr și de frumos pentru națiune și componenții săi, pentru umanitatea însăși.” Dintre lucrările reprezentative scrise de O. Ghibu amintim - *Limba noilor cărți bisericești* (1905); *Anuarul pedagogic*; *Școala românească din Transilvania și Ungaria* (1915); *De la Basarabia rusească la Basarabia românească* (1926); *Portrete pedagogice* (1927); *Universitatea din Cluj și institutele ei de educație* (1922, 1929); *Puncte cardinale pentru o concepție românească a educației* (1944); *Din istoria literaturii didactice românești* (1975).

Pentru activitatea sa antisovietică, a avut de suferit tot restul vieții, după instaurarea forțată a regimului comunist în România. Imediat după 1944, puterea comunistă și ocupanții sovietici s-au răzbunat crunt pe academicianul patriot Onisifor Ghibu, care a fost primul profesor ”epurat” din Universitatea clujeană, al cărei principal ctitor fusese în 1919. Redăm mai jos un fragment din scrisoarea lui Onisifor Ghibu către Petru Groza (1945) - *“Niciodată neamul românesc n-a fost pus în mod mai implacabil ca acum, în fața amenințării de a fi șters de pe fața pământului prin asfixiere, asasinare sau sinucidere. În urma acestei catastrofe, nici unui patriot român, în care a rămas vreo urmă oricât de mică de dragoste, de respect și de durere pentru destinul neamului său, nu-i este îngăduit să se retragă în carapacea egoismului său strâmt fără a-și pune întrebarea întrebărilor: Neam românesc al strămoșilor mei și al meu, încotro mergi? Vrei să mai trăiești și să mai reprezinți ceva în această lume, sau te-ai împăcat cu perspectiva sinistră de a te lăsa scos din viață prin viclenie, prin violență ori prin sinucidere? Cel dintâi, care trebuie să-și pună această teribilă întrebare, ești tu, Primul-Ministru al țării, care ai luat asupra ta cea mai înfricoșătoare răspundere istorică, din câte și-a luat vreodată vreun român. Ție nu ți-e îngăduit să te ascunzi nici în fața conștiinței tale proprii, nici în fața contemporanilor tăi, îndreptățiți să-ți ceară cea mai amănunțită socoteală despre felul în care ai dispus și dispui de viața lor și a urmașilor lor, nici în fața tribunalului necruțător al istoriei. Rezerva cu care ai declarat, în cartea ta Reconstrucția României că: “noi suntem oameni mici și trecători, – noi nu facem istorie, – noi nu suntem dictatori, care cred că sunt deasupra vremurilor” (pag. 101 și 132) – această rezervă a fost complet depășită de vremea ce s-a scurs de la rostirea ei până azi. Dimpotrivă! Tu ai făcut și faci istorie, cum nu a mai făcut altul înaintea ta și patronezi și exercitezi – cu sau fără știrea și voința ta -, cea mai strașnică și cea mai lungă dictatură dincâte cunoaște istoria noastră națională. De aceea, până ce te vei judeca tu însuși și te vei spovedi în fața lumii, până ce se va mai găsi un contemporan obiectiv care să te judece și până ce te va judeca istoria, mă socotesc în drept să te chem eu înaintea judecății, în numele contemporanilor mei, în numele neamului întreg și chiar în numele umanității”*.

Onisifor Ghibu s-a stins din viață la aproape 90 de ani, la 31 octombrie 1972. În anul 1983, cu ocazia centenarului nașterii sale, amintirea marelui român patriot a fost celebrată și omagiată de UNESCO pentru toate faptele sale curajoase și pentru contribuția sa la actul Unirii de la 1 decembrie 1918. Pentru pedagogia românească Onisifor Ghibu rămâne un model de urmat, un simbol atât al unității națiunii române cât și al realităților educaționale contemporane.

Prof. Florin Micu
Colegiul Național Pedagogic ”Spiru Haret” Focșani

SIMION MEHEDIŢI ŞI TEORIA STATULUI NAŢIONAL UNITAR ORGANIC¹

Elementele teoriei statului național organic sunt răspândite în mai multe dintre studiile lui Simion Mehedinți (unele dintre ele fiind menționate în acest articol), însă cele mai multe sunt concentrate în lucrarea din 1927, *Le pays et le peuple roumain. Considerations de géographie physique et de géographie humaine*. Cunoscând foarte bine teritoriul românesc „de la Nistru pân’ la Tisa” și poporul român „de la vâdică până la opincă” și având o formație filosofică, Simion Mehedinți identifică existența unor „faze geografice ale istoriei” în dinamica planetară care determină evoluțiile la nivel regional și local: **faza continentală** - insulară, locală/regională, care a ocupat cea mai mare parte a istoriei; **faza maritimă** (oceanică) – mondială, vizând cea

mai mare parte a spațiului oicumenic; **faza aeriană** (urmată, ulterior, de cea spațială) – globală. Raportând aceste faze globale la spațiul românesc, Simion Mehedinți le găsește următoarele corespondențe:²**faza carpatică** - cristalizarea statalității românești în jurul nucleului carpatic; **faza danubiană** (fluvială) – fixarea elementelor de siguranță, a „capetelor de pod” pe Dunăre; **faza pontică** (maritimă) – o prelungire a celei danubiene, garanția securității și a independenței statale.

Perioadele de înflorire și cele de regres au coincis cu momentele istorice în care formațiunile statale românești au deținut sau au pierdut accesul la Dunăre sau la Marea Neagră, iar cele două elemente au asigurat întotdeauna securitate spațiului carpatic mai ales în perioada desăvârșirii unității statale.

Spațiul carpatic este privit din perspectiva metodei geografice la nivel global (situarea lui în proximitatea graniței dintre Europa și Asia, știută fiind opinia lui Mehedinți legată de fixarea graniței dintre cele două continente pe istmul ponto-baltic) dar și ca vatră etnogenetică a statului național român. Infiltrările elementelor alogene sau colonizările medievale nu au schimbat unitatea blocului românesc, Simion Mehedinți sintetizând: „Carpații n-au fost zidul despărțitor..., n-au fost <<coloană vertebrală>> cum zic literații; din contra, plaiurile lor, atât de oicumenice și forma rotundă a <<cetății>> (corona montium) au servit ca mijloc de concentrare și unificare între populația Depresiunii centrale a Transilvaniei și populația șesurilor dimprejur, atât spre răsărit cât și spre apus. Transhumanța apoi este un fenomen antropogeografic de însemnătate capitală pentru a înțelege structura poporului român. Dubletele toponimice dovedesc că a fost de o parte și de alta a Carpaților un necurmat schimb de populație... Și nu trebuie apoi

¹Titlul articolului a fost inspirat de capitolul 4 – *România și teoria statului național organic* al lucrării Simion Mehedinți și geopolitica românească, Marius-Cristian Neacșu, Editura CD Press, București, 2018

² Marius-Cristian Neacșu (2018), op.cit., p245

să uităm numeroasele moșii pe care domnii și boierii din Principate le aveau dincolo de munte. Așa se explică pentru ce nu numai circumvalația carpatică, dar și șesul periferic a rămas până azi în mâinile românilor.(...) Străjerii străini ai porților carpatice ne-au despărțit mai mult decât obstacolele orografice.(...) După secole de infiltrare, procesul etnografic începe abia acum a se limpezi. Cele trei <<națiuni privilegiate>>, rămânând fără privilegii, nu pot avea în timpurile moderne alt rol decât cel potrivit epocii. Din stăpâni politici, au rămas cu situația de <<minoritari>>, potrivit cu realitatea demografică și geografică.(...) Dintre toate neamurile legate de sistemul carpatic, niciunul nu are o suprafață geografică și o adâncime istorică mai mare decât românii”³

Importanța geopolitică a Carpaților este reliefată într-un studiu despre Transilvania⁴, poziția geografică a lanțului carpatic în cadrul marginii Europei devenind o fatalitate istorică:

a) *Cetatea carpatică, fiind << bastionul >> cel mai înaintat al Europei în fața lumii asiatice, trebuia atât prin condițiile fizice, cât și prin așezarea ei, să dea naștere unui popor de margine.*

b) *Acest popor marginal a rezistat din Antichitate și până azi tuturor năvălirilor din stepele vecine și a izbutit de trei ori în cursul secolelor să-și reconstituie unitatea sa politică. Fără Carpați, n-ar fi existat un neam și un stat românesc, iar lumea slavă s-ar fi întins până în Alpi, în deplină continuitate etnică și politică, după cum doresc panslaviștii.*

Analizând sumar situația actuală politică la nivelul Europei ne dăm seama de viziunea geopolitică a lui Simion Mehedinți, fundamentarea științifică a teoriilor sale este corectă având în vedere și contraofensiva rusă după prăbușirea sistemului comunist în Europa în anii '90.

c) *Ca rezultat al acestei lungi rezistențe, România formează azi o individualitate etnică și politică, dar e înconjurată din toate părțile de elemente slavo-mongole. Statul român continuă deci, prin forța lucrurilor, rolul de bastion în fața istmului ponto-baltic, de unde începe spre răsărit cel mai mare stat continental al planetei.*

Importanța geopolitică pe care o conferă fluviul Dunărea statului român la nivel local sau regional este evidențiată încă din 1906⁵: „Dacă lăsăm la o parte Volga, condamnată să-și grămădească apele sale într-o mare închisă între Caucaz și pustiile Asiei Centrale, Dunărea rămâne cel mai mare fluviu european în legătură cu căile libere ale Oceanului. Lucrul acesta are o deosebită însemnătate; căci străbătând mijlocul continentului de la apus spre răsărit, Dunărea leagă între ele, apoi cu Oceanul, o mare parte din țările și neamurile Europei. De aceea, într-un anume înțeles, Dunărea e fluviul cel mai politic al Europei, mai politic și decât Rinul. Prin urmare, statul român, stăpânitorul Dunării de jos și al deltei, capătă, cu sau fără voia sa, o însemnătate istorică superlativă în viața Europei contemporane”.

³Simion Mehedinți, *Cadrul antropogeografic. Observări relative la Transilvania*, în volumul festiv dedicat aniversării unui deceniu de la Marea Unire (1918-1928) și republicat în „Opere complete” (1943), p.148-149

⁴Simion Mehedinți (1940), *Ce este Transilvania?*, în Revista istorică română, Imprimeria Națională, București

⁵Simion Mehedinți (1906), *România. Schiță geografică*, în „Opere complete” (1943), vol. I, partea a II-a “Geographica”, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București

Rolul istoric al Dunării, la nivel european dar mai ales ca element natural decisiv în evoluția neamului și a statului român (plecând din antichitate și până la câștigarea independenței) este dezvoltat în articolul *Perspective asupra Dunării și asupra țărmului vecin al Mării Negre până la Carol I*, publicat în Convorbiri Literare în 1909. Periplul istoric începe cu descrierea circuitului comercial dintre Marea Egee și Marea Neagră, rolul important al Mării Negre în politica externă a grecilor antici: „grâul, peștele sărat și sclavii din țările pontice atrăgeau privirile tuturor industriașilor dimprejurul Mării Egee.(...) Coloniștii vindeau aici barbarilor cu câștig de sută la sută: vinul, untdelemnul, stofele, olăria... și alte mărunțișuri ieșite din fabricile patriei lor. Orașele întemeiate pe țămurile acestei mări ospitaliere erau la fel cu cele din Arhipelag: aveau temple, teatre, apeducte, acropole...și, de bună seamă, multe dintre clădirile publice ale Eladei au fost ridicate cu bani câștigați în comerțul Pontului.(...) Grijă cea mare a celor din Arhipelag și din Elada era tocmai să-și asigure venirea grâului dinspre Dunăre și din Peninsula Crimeea”.

În Evul Mediu funcționează ruta comercială nord-sud ce cuprindea gurile Dunării și țărmul românesc spre Istanbul: „Din nefericire, românii s-au apropiat de gurile Dunării, tocmai în momentul în care o mare fatalitate se ivește în istoria acestei mări. Un factor fizic, unul etnografic și altul istorico-geografic stăvillesc comerțul internațional din Pontul Euxin și aruncă marea aceasta în paragină”.⁶ Este vorba de aluvionarea și bararea golfurilor și transformarea lor în lagune ce împiedică pătrunderea corăbiilor până la Histria, întinderea nomazilor pe țămurile Mării Negre (tătarii pe țărmul nordic, turcii pe cel sudic) dar și descoperirea drumului pe mare spre Indii, prin sudul Africii, fapt ce scotea Marea Neagră din circuitul mare al comerțului.

Problema Dunării dar și a Mării Negre este cuprinsă într-o conferință inaugurală ținută la Liga Navală Română unde sintetizează semnificația geopolitică a acestor elemente fizico-geografice: „Viața poporului nostru a avut și are două coordonate: de o parte Muntele și Codrul, de altă parte Dunărea și Marea. Cine zice Dunăre trebuie să zică numaidecât și Marea Neagră. Dar nu numai atât: trebuie să adauge și Bosforul (care nu-i decât o prelungire a Dunării), apoi și Dardanelele- o continuare a Bosforului.(...) Dunărea nu poate și nu trebuie să fie despărțită, o clipă măcar, de Marea Neagră și de strâmători, cu care formează o coordonată fundamental pentru destinele trecute și viitoare ale poporului nostru ”.⁷

Alături de Carpați, Dunărea a avut un rol determinant în integrarea teritorială a statului român și pentru a demonstra acest fapt, Simion Mehedinți aduce în atenție două momente cruciale – anii 1812 și 1918, primul reprezentând anul de maximă îngustare a teritoriului național, cel de-al doilea anul reîntregirii: „După ce pajura austriacă se repezise asupra Olteniei (1718) și o luase în gheare (noroc că a trebuit să o lepede iarăși după două decenii), la sfârșitul aceluiași secol (1775) s-a repezit tocmai la capătul celălalt al pământului românesc: a smuls o parte din Moldova de Sus pe care a botezat-o Bucovina și, de data asta, a păstrat-o. Iar după puțin timp, ne-am trezit și cu rușii la Nistru, niște venetici hrăpăreți cu care nu avusesem până atunci nici în clin nici în mănecă – nici măcar atingere de vecinătate. În 1793, rușii au căzut la hotarul nostru ca și cum au căzut din lună... dar n-au stat

⁶Simion Mehedinți (1909), *Perspective asupra Dunării și asupra țărmului vecin al Mării Negre până la Carol I*, în „Convorbiri literare”, anul XLIII, nr.4, București, p.383

⁷Simion Mehedinți (1938), *Legăturile noastre cu Dunărea și Marea*, în „Opere complete”,(1943) vol. I, partea a II-a „Geographica”, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București

nici 20 de ani pe loc, că au și rupt jumătate din Moldova, câtă rămăsese neînghițită de austrieci. Astfel, anul 1812 este cel mai blestemat în cronicile țării. Granița ajunsese până la Prut, iar pământul nostrum rămăsese îngustat atunci mai mult decât oricând în trecut”.⁸

În 1918 s-a realizat Marea Unire, iar efectele teritoriale au fost recunoscute prin Conferința de Pace de la Paris (1919-1920), teritoriul României se reîntregește aproape în granițele Daciei istorice. Concluzia savantului Simion Mehedinți este într-adevăr vizionară, dacă ne gândim la importanța Mării Negre pentru intrarea în NATO sau rolul axei fluviale Rin-Main-Dunăre (sau pe care ar trebui să-l aibă) în Uniunea Europeană: „Este sau nu exact că, de la 1829 până la 1918, timp de 90 ani, întregirea teritoriului românesc a stat în strânsă legătură cu Dunărea și Marea Neagră, adăugându-se, în momentul decisive, și Muntele, cealaltă mare coordonată a vieții neamului nostru? Dacă este adevărat, păstrați în minte, această concluzie și căutați a o verifica pe îndelete, deoarece Dunărea mai are încă de spus multe în ceea ce privește viitorul neamului și al statului român. Într-o lucrare pe care o cunosc, poate, unii dintre cei de față (<<Le pays et le peuple roumain>>), am arătat, cred, destul de lămurit, rolul geoeconomic și geopolitic al diagonalei fluviale Rin-Dunăre. Amândouă la un loc, aceste fluvii formează <<a opta mare>> a Europei, neasemănat mai favorabilă decât Mediterana în ceea ce privește scurtarea drumului mărfurilor, între furnicarul anglo-german și cel din India și Extremul Orient”.⁹

În aceeași conferință ținută la Liga Navală, în 1938, Simion Mehedinți precizează rolul Mării Negre în unitatea neamului și statului român, evidențiind funcția de securitate pe care o are pentru România: „Epocile de lumină ale neamului din Carpați și ale regiunilor înconjurătoare au fost acelea când marea de la răsărit s-a întâmplat să fie liberă și împărtășită din toate roadele civilizației mediteraneene. Din contra, când Marea Neagră se întuneca, îndată umbra se întindea și peste viața neamului legat de sistemul carpatic”.¹⁰

Îndemnul lui Simion Mehedinți este ca oamenii politici „să nu piardă din vedere fațada dinspre mare a statului românesc”, amintind personalități istorice simbolice (Burebista, Mircea cel Bătrân și Ștefan cel Mare) care în perioadele lor de domnie au deținut controlul celor trei elemente natural definitorii pentru unitatea neamului românesc.

Din toată opera savantului Simion Mehedinți, de la opera științifică (geografie, antropogeografie, pedagogie), la cea literară și mai ales cea publicistică emană cea mai curată dragoste de neam și țară. Într-o însemnare din 2 august 1944¹¹, Simion Mehedinți sintetiza într-o scurtă frază destinul operei sale: „Am trăit cu gândul la neamul meu, pe care îl vedeam împlinindu-se ca o operă de artă. El a fost ținta cea mai din urmă a muncii mele”. Rămâne să reflectăm la toate aceste învățături mai ales acum, când contextul extern validează viziunea geopolitică a savantului.

Prof. Dănuț Săcrieru
Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani

⁸Idem (1938), op.cit., p.152

⁹Ibidem, p.158

¹⁰Ibidem, p.159

¹¹Simion Mehedinți (2015), *Caiete* vol. II, Editura Terra, Focșani, p.120

TITULESCU ȘI PROBLEMA BASARABIEI (1932 – 1936)

După ce a preluat conducerea politicii externe românești N. Titulescu își va articula acțiunile pe trei axe: continuarea lucrărilor de la Geneva în domeniul dezarmării, apropierea de Uniunea Sovietică, consolidarea Micii Înțelegeri și crearea Înțelegerii Balcanice, toate aceste acțiuni vizând asigurarea securității granițelor României.

Cel mai mare paradox din cariera lui N. Titulescu a fost acela că a obținut conducerea Ministerului Afacerilor Externe pentru a doua oară în octombrie 1932, opunându-se unor raporturi mai strânse româno-sovietice și că a pierdut acest post în august 1936, parțial pentru că a pledat în favoarea unor relații mai strânse româno-sovietice. Astfel, la scurt timp după ce a devenit ministru al Afacerilor Străine Titulescu a ținut un discurs în Camera Deputaților, în care afirma: „De la bun început vreau să distrug un mit, și acesta este faptul că în acțiunile mele am fost inspirat de un sentiment de ostilitate în legătură cu vreun acord cu Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. Îndrăznesc să spun că nu există român mai convins decât mine de necesitatea pentru țara noastră de a avea relații bune, de prietenie, cu marea republică din Est și nu este nimeni mai dornic decât mine să restabilească, fără a uita interesele noastre legitime, relațiile normale în vederea beneficiului și al prosperității ambelor state”. Într-adevăr normalizarea relațiilor româno-sovietice a constituit unul din obiectivele majore ale politicii externe și a diplomației românești, în general, în perioada interbelică îndeosebi în anii în care N. Titulescu a fost șeful politicii externe românești.

Titulescu a folosit prestigiul său intern și internațional, vastele lui cunoștințe în domeniul dreptului internațional, energia lui debordantă pentru a realiza o apropiere între cele două state și recunoașterea de către URSS a dreptului României asupra teritoriului Basarabiei. Politica preconizată de N. Titulescu a căpătat întreg sprijinul guvernului, care declara la 29 octombrie 1932 că dorește sincer un pact de neagresiune cu Sovietele, dar făcând, totodată precizarea că acestea vor trebui să respecte interesele legitime ale României, avându-se în vedere recunoașterea granițelor.

Tot timpul cât a fost ministru de externe, Titulescu n-a avut în vedere decât o singură regulă, să mențină solidaritatea statelor care au ieșit victorioase din războiul mondial. Mica Antantă, Înțelegerea polono-română, Înțelegerea Balcanică, Societatea Națiunilor, colaborarea strânsă cu Anglia și Franța, eforturile de a ajunge la un acord cu Uniunea Sovietică, la o apropiere de această uriașă putere vecină cu noi, toate acestea se îmbinau în vederea aceluiași scop- menținerea integrității teritoriale a României Mari, au fost programul și opera lui N. Titulescu. În timp ce acționa pentru a spori securitatea României prin Pactul de organizare al Micii Antante Titulescu nu s-a abătut de la premisa că securitatea României depindea de o înțelegere cu Uniunea Sovietică.

După instaurarea lui Hitler la putere în Germania, ministrul român de externe a depus eforturi consecvente pentru normalizarea raporturilor româno-sovietice. Un moment semnificativ în această direcție s-a înregistrat la 6 februarie 1933 când Maxim Litvinov a propus, în cadrul Conferinței pentru dezarmare de la Londra, o convenție pentru definirea agresorului.

Plecând de la status-quo-ul teritorial european Litvinov considera drept agresor statul care ar comite primul următoarele infracțiuni-declarație de război, invazie armată, bombardament sau blocadă navală. Astfel, toate falsele pretexte invocate de agresori în trecut ar ceda locul unei stări de fapt. Titulescu a sprijinit definiția sovietică a agresiunii, dar la rândul său, a propus o definiție, care reunea cea

mai mare precizie cu formularea cea mai simplă-prin teritoriu trebuie să se înțeleagă teritoriul asupra căruia un stat își exercită de fapt autoritatea. Formularea a fost acceptată și de către URSS. Diplomatul român acorda o mare importanță acestei convenții, socotind-o mai mult decât un simplu pact de neagresiune și susținând că dacă prin Pactul Briand-Kellogg agresiunea este interzisă, Convenția de definire a agresiunii ea completează prin precizarea în ce constă această obligație.

De asemenea, ministrul român de externe a insistat pe lângă Franța și Grecia introducerea în raportul final că agresor este acel stat care refuză arbitrajul asupra chestiunii care a motivat o invaziune. În argumentele sale aprecia că Uniunea Sovietică ar fi putut obține arbitrajul asupra Basarabiei după ce a invadat-o și, ca preț al retragerii ei. Față de o asemenea situație, delegația sovietică a fost de acord, în final, că trebuie renunțat la problema arbitrajului.

Susținând definiția de agresiune sovietică și adăugând propria sa precizare în legătură cu teritoriul, Titulescu a pus bazele normalizării relațiilor dintre România și Uniunea Sovietică. Cu ocazia discuțiilor asupra convenției pentru definirea agresorului, Titulescu și Litvinov au convenit să se evite în discuții cuvântul Basarabia. Învîngând opoziția în cadrul Conferinței de dezarmare de la Londra au fost semnate mai multe convenții de definire a agresiunii. La 3 iulie a fost semnată prima convenție, sub forma unui pact regional de neagresiune între Uniunea Sovietică, România, Polonia, Letonia, Estonia, Persia, Turcia și Afganistan.

Fără a rezolva problema păcii Convențiile de la Londra au adus un element prețios în consolidarea securității naționale. Convențiile agresiunii au avut o importanță specială în ce privește normalizarea raporturilor dintre România și Uniunea Sovietică, semnificație relevată și de N. Titulescu cu ocazia semnării lor.

Adoptarea și semnarea convențiilor pentru definirea agresorului a reprezentat un real succes al diplomației sovietice însă în obținerea acestui rezultat rolul lui Titulescu a fost esențial prin definiția dată teritoriului. Dacă statul sovietic a subscris la această definiție, a fost inițiatorul ei, însemna, în concepția lui Titulescu, că Basarabia era pusă la adăpost, că Basarabia era și rămâne un teritoriu al României față de care agresiunea nu se poate exercita, fapt recunoscut de URSS prin semnarea Convențiilor de la Londra.

După semnarea acestor convenții apropierea Titulescu- Litvinov a făcut posibilă restabilirea relațiilor româno-sovietice. Reluarea raporturilor dintre cele două state a fost precedată de numeroase negocieri care au fost intensificate și care s-au finalizat în timp ce N. Titulescu s-a aflat la conducerea diplomației de la București. Tratatul pentru reluarea relațiilor diplomatice au cunoscut mai multe faze în care Titulescu și Litvinov au analizat toate aspectele și implicațiile acestora, ajungând în final la soluții reciproc avantajoase celor două state.

O consecință importantă a discuțiilor Titulescu-Litvinov din cursul anului 1933 a fost aceea a reluării raporturilor româno-sovietice aprobată în sesiunea extraordinară a Micii Înțelegeri de la Zagreb din 22 ianuarie 1934. La rândul său Titulescu a acționat în aceeași direcție perfectând, în mai 1934 cu Maxim Litvinov acordul de principiu privind stabilirea de relații diplomatice între România, Cehoslovacia, Iugoslavia și URSS.

Obținând aprobarea regelui și a guvernului Titulescu a trecut la materializarea restabilirii relațiilor diplomatice între România și URSS. La 9 iunie 1934, la Geneva, cei doi miniștri de externe au efectuat un schimb de scrisori prin care se anunțau reciproc de hotărârea celor două guverne de a stabili relații diplomatice la nivel de legații.

Din conținutul scrisorilor schimbate la 9 iunie singura frază care putea fi interpretată ca privind teritoriul român era aceea în care se afirma că –guvernele respective își garantează deplinul respect al suveranității de stat. În text nu se specifica asupra căror teritorii se întinde această suveranitate. Singurul avantaj era evitarea formulării unei rezerve din partea Uniunii Sovietice în privința drepturilor sale asupra Basarabiei.

Restabilirea relațiilor diplomatice cu Uniunea Sovietică a reprezentat un eveniment politic de importanță majoră pe care Titulescu îl aprecia drept unul dintre cele mai importante acte din viața mea politică.

Reluarea relațiilor diplomatice a fost urmată de o serie de acte politice internaționale în urma cărora tot mai multe state și-au normalizat relațiile cu Uniunea Sovietică, contribuind la crearea unei atmosfere favorabile intrării URSS în Societatea Națiunilor. La 15 septembrie 1934 N. Titulescu semnează împreună cu reprezentanții a 30 de state scrisoarea prin care URSS este invitată să intre în cel mai important for mondial al vremii.

În ceea ce privește statutul internațional al Basarabiei dintre anii 1933 și 1934 acesta se baza pe o serie de acte cu conținut internațional începând cu hotărârea Consiliului Suprem al Conferinței de pace din 3 martie 1920, continuând cu Protocolul Litvinov din 1929 și Convențiile pentru definirea agresiunii și terminându-se cu angajamentele ce decurgeau din Pactul Societății Națiunilor datorită intrării Uniunii Sovietice în acest for internațional și a reluării relațiilor bilaterale.

După anul 1934 relațiile româno-sovietice au evoluat și pe alte planuri, inclusiv economice. Următorul pas preconizat de N. Titulescu în vederea intensificării raporturilor diplomatice trebuia să fie încheierea unui Pact de asistență mutuală cu Uniunea Sovietică. Semnarea în mai 1935 a unor tratate de asistență mutuală între Franța și URSS și între Cehoslovacia și URSS, precum și alte considerații legate de agravarea continuă a situației internaționale au sporit necesitatea de întărire a securității României și l-au făcut pe Titulescu să se gândească la un tratat de asistență între România și URSS. La 15 iulie 1935 guvernul Tătărașcu l-a încredințat pe N. Titulescu să înceapă negocierile cu guvernul sovietic pentru încheierea unui asemenea pact. În acest sens, în septembrie 1935 ministrul român de externe i-a făcut o ofertă lui Maxim Litvinov în privința pactului. Dar comisarul poporului pentru Afacerile Externe s-a arătat rezervat și a refuzat să negocieze un Pact de asistență mutuală între România și URSS până când Franța nu va ratifica tratatul franco-rus. După aceste discuții în țară au început să circule zvonuri conform cărora Titulescu ar fi fost de acord cu trecerea trupelor sovietice prin România și cu survolarea teritoriului român. La 16 octombrie într-un comunicat oficial ministrul român al Afacerilor Străine a opus știrilor din care se inspirau aceste zvonuri.

Titulescu a avut marele merit de a fi înțeles substratul relațiilor internaționale și a acționat cu consecvență în vederea încheierii Pactului de asistență mutuală cu URSS. În discuțiile purtate cu partea sovietică referitoare la Basarabia, diplomatul român a evitat noțiunea și a urmărit cumulul, adică semnăturile tuturor părților interesate ceea ce însemna recunoașterea Basarabiei ca teritoriu românesc nu numai de către Soviete. Titulescu considera că problema Basarabiei nu trebuie pusă în discuție deoarece aceasta era un străvechi pământ românesc și el nu trebuia negociat. De aceea, în toate tratativele cu diplomații sovietici a evitat să folosească până și cuvântul Basarabia. Titulescu pornea de la ipoteza că Basarabia a fost, este și rămâne un vechi pământ românesc, că în chestiunea Basarabiei nu există litigiu între cele două guverne. La baza concepțiilor diplomatului român în problema Basarabiei se aflau o serie de argumente esențiale și anume: Basarabia a aparținut întotdeauna României, în 1812 Turcia a cedat Rusiei un teritoriu ce nu-i aparținea, autodeterminarea din 1918, Tratatul de la Paris din 1920, Convenția de la Londra de definire a agresiunii care preciza că prin teritoriu trebuie să se înțeleagă teritoriul pe care se află un stat în acel moment istoric, dreptul internațional în vigoare, când URSS a fost primită în Societatea Națiunilor nu a formulat nici o rezervă asupra Basarabiei.

Întrucât fondul animozităților dintre cele două țări l-a constituit nerecunoașterea de către Uniunea Sovietică a apartenenței Basarabiei la România, a tratatelor internaționale care au consacrat această ordine de drept, ministrul român de externe a acționat pentru a schimba atitudinea sovietică față de România, pentru recunoașterea de către regimul de la Moscova a actului de la 27 martie 1918. În acest

sens Titulescu a reluat discuțiile cu Litvinov privitoare la încheierea Pactului de asistență mutuală cu prilejul Conferinței de la Montreaux (22 iunie-20 iulie 1936). Diplomatul sovietic a exprimat rezerve în legătură cu posibilitatea încheierii acestui pact, apreciind că România se afla în pragul hitlerizării și că întregul plan al guvernului de la București urmărește apropierea de Germania împotriva Rusiei. Însă Titulescu a infirmat această ipoteză promovând deschis și consecvent linia apropierei de URSS.

Realizând însemnătatea semnării unui pact cu Uniunea Sovietică ministrul român de externe i-a determinat pe Ghe. Tătărăscu, Ion Inculeț și Victor Antonescu să semneze la 15 iulie 1936 un comunicat din partea guvernului prin care i se reconfirma lui Titulescu păstrarea deplinei puteri pentru încheierea unui pact de asistență mutuală cu URSS, specificându-se că în presă să înceteze atacurile împotriva acestei țări. Înarmat cu împuternicirile necesare Titulescu a revenit la Montreux unde a reluat discuțiile cu Litvinov. După ce au asistat la ultimele ședințe ale conferinței, la 21 iulie 1936 cei doi miniștri de externe au pus la punct Pactul de asistență mutuală româno-sovietic și au hotărât ca acesta să fie semnat în septembrie. Textul adoptat și parafat de cei doi diplomați era următorul: ajutor reciproc în cadrul Ligii,

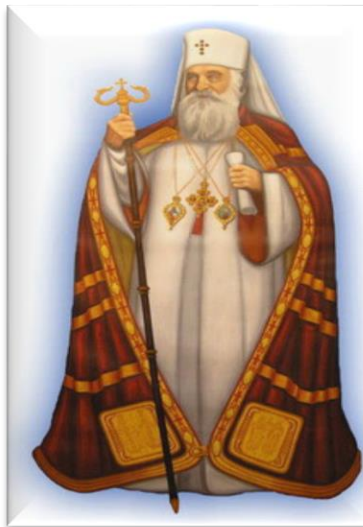
Pactul intră în vigoare doar când acționează Franța, guvernul URSS recunoaște că trupele sovietice nu vor putea traversa Nistru fără o solicitare formală din partea guvernului regal al României, la solicitarea guvernului regal al României trupele sovietice trebuie să-și retragă imediat trupele din România la est de Nistru. Acest Pact recunoștea încă o dată integritatea teritoriului român, însă o făcea într-un mod formal și explicit citând Nistrul ca frontieră între URSS și România.

Acest protocol a reprezentat punctul culminant al activității diplomatice al lui Nicolae Titulescu, încununarea unei opere închinată apărării integrității țării, inclusiv a teritoriului dintre Prut și Nistru. Pactul de la Montreaux a fost ultima acțiune diplomatică oficială a lui N. Titulescu, care la sfârșitul lunii august a fost demis, anulând toate eforturile de până atunci a diplomatului român în vederea încheierii unui acord viabil cu vecina de la răsărit.

Prof. Mihaela Antonache

Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani

PATRIARHUL MIRON CRISTEA - FĂURITOR AL MARII UNIRI

Primul Patriarh al României a văzut lumina zilei la 18 iulie 1868, în Toplița, județul Harghita, din binecredincioșii țărani de frunte George și Domnița Cristea. La botez a primit numele de Ilie, fiind botezat chiar în ziua Sfântului Proroc Ilie. La vârsta de 6 ani a fost dat la Școala Confesională Românească din Toplița, pe care a frecventat-o doi ani. Văzând că fiul lor are reale posibilități intelectuale și dragoste deosebită față de școală, părinții săi s-au hotărât să-l dea la școli „mai înalte”, la Bistrița, ținutul de baștină al mamei sale, Domnița. A urmat aici Gimnaziul Evanghelic Lutheran, între 1879 și 1883. Deși departe de casă, tânărul Elie, cum adesea îi plăcea să se semneze și să se numească, și-a însușit destul de repede limba germană, iar la încheierea studiilor gimnaziale inferioare a obținut calificativul „clasa I cu eminentă”. La stăruința sa, părinții l-au dat la vestitul Liceu Grăniceresc (românesc) greco-catolic din Năsăud, pe care l-a frecventat între anii 1883 și 1887. Având aici profesori iluștri, și-a însușit o bogată cultură umanistică (între care latina și greaca); și la acest gimnaziu s-a numărat între elevii premianți. În această perioadă a activat în cadrul Societății de lectură „Virtus Romana Rediviva”, al cărei președinte a fost în ultima clasă de gimnaziu (1886-1887); tot în cadrul acesteia, a obținut două premii I, pentru lucrări referitoare la vestii scriitori latini: Publius Vergilius Maro și Marcus Tullius Cicero; a avut pasiune pentru folclorul românesc și istorie, alcătuind lucrări serioase în această direcție. În 22 iunie 1887 a obținut bacalaureatul cu calificativul „maturo-eximo-modo”, singurul cu acest calificativ din promoția sa.

În toamna anului 1887 s-a înscris la Institutul Teologic „Andreian” din Sibiu. S-a remarcat în fața profesorilor și colegilor săi printr-o activitate intensă atât în cadrul Societății Culturale „Andrei Șaguna” (al cărei președinte a devenit în 1889), cât și prin articolele publicate, mai ales în periodicele sibiene „Telegraful Român” și „Tribuna”.

Și-a început activitatea didactică după absolvirea înaltei școli teologice de la Sibiu, ca învățător și director la Școala primară din Orăștie (1890-1891). S-a remarcat imediat printr-o bogată activitate didactică, de reînviore a vieții spirituale de aici. La 16 iulie 1891, a trimis o cerere Consistoriului arhidiecezan din Sibiu, prin care solicita o bursă la Universitatea din Cernăuți. A primit aprobarea, prin intermediul fostului său profesor de la Sibiu, Ioan Popescu, la Universitatea din Budapesta. Aici a fost student la Facultatea de Litere și Filosofie (1891-1895), unde a obținut și doctoratul cu teza: Eminescu, viața și opera (în limba maghiară), o premieră în cultura românească.

A fost hirotonit deacon necăsătorit (30 ian. 1900), arhidiacon (8 Sept. 1901) și călugărit la mănăstirea Hodos Bodrog (1902), sub numele Miron, ieromonah (13 apr. 1903), protosinghel (1 iun. 1908), redactor la „Telegraful Român” (1898-1900), președinte al Astrei din Sibiu (1905), președinte al Reuniunii Romane de Muzică din Sibiu și al altor institutii culturale românești, în calitate de consilier a adus o contribuție directă la ridicarea actualei catedrale mitropolitane și la înființarea Băncii Culturale „Lumina” din Sibiu, încă din timpul studenției s-a numărat printre militanții de frunte pentru realizarea idealurilor de unitate națională ale poporului român. În calitate de episcop al Caransebeșului a apărat școlile confesionale românești din Banat în fața încercărilor guvernului din Budapesta de a le desființa.

Miron Cristea a avut o activitate publicistică intensă. Și-a făcut debutul încă din perioada liceului la revista „Familia” din Oradea, condusă de Iosif Vulcan. Ulterior, colaborează și la alte publicații precum „Tribuna”, „Gazeta Transilvaniei”, „Românul”, „Revista Orăștiei”, „Foaia Poporului Român” (Budapesta), „Libertatea”, „Lupta”, „Luceafărul”, „Universul” și altele. Împreună cu Octavian Goga, fondează publicația „Țara noastră” (1910).

Miron Cristea a fost primul patriarh al României, președinte al Consiliului de miniștri și membru de onoare al Academiei Române din 7 iunie 1919. În momente de criză pe scena politică românească, a fost numit mai mult ca simbol în funcțiile cele mai înalte din administrația de stat, Înalt Regent, în timpul crizei dinastice, și președinte al Consiliului de Miniștri, atunci când regele Carol al II-lea și-a instaurat regimul autoritar. A militat pentru unitatea națională a românilor, fiind prezent la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, la 1 Decembrie 1918, când s-a înfăptuit visul de veacuri al poporului român, Unirea cea Mare. De asemenea, a făcut parte din delegația care a prezentat, la București, regelui Ferdinand „Declarația de unire a Transilvaniei cu țara-mumă”.

În ziua de 1 Decembrie 1918, la Alba Iulia, pe câmpul lui Horea, viitorul Patriarh al României, Miron Cristea, Episcopul Caransebeșului de atunci, a rostit: „Nu putem și nici nu avem lipsă să retezăm Carpații, căci ei sunt și trebuie să rămână și în viitor inima românismului, dar simțesc că astăzi, prin glasul unanim al mulțimii celei mari, vom deschide larg și pentru totdeauna porțile Carpaților, ca să poată pulsa prin arterele lor cea mai caldă viață românească...”

Prin înălțarea Bisericii noastre la rang de Patriarhat, în 4 februarie 1925, Miron Cristea devine primul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, fiind instalat în noua demnitate la 1 noiembrie 1925. Între înfăptuirile de seamă, în calitate de Mitropolit Primat și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, amintim reapariția revistei centrale „Biserica Ortodoxă Română” (în 1921) și-a dat acordul pentru înființarea unei Ligi a Bisericilor după modelul Ligii Națiunilor (1921); a înființat Institutul Biblic Românesc; a întemeiat Seminarul Teologic pentru orfanii de război la Câmpulung Muscel (1922); a înființat Asociația generală a clerului ortodox (1923); a fost inițiatorul apariției revistei „Apostolul”, a Arhiepiscopiei Bucureștilor (1924); la 1 octombrie 1924, a îndreptat Calendarul în Biserica noastră; s-au înființat noi eparhii (Oradiei - 1920, a Vadului, Feleacului și Clujului - 1921, a Armatei, cu sediul la Alba Iulia - 1921, a Tomisului - în 1923, a Cetății Albe - Ismail - 1923), Episcopia Misionară pentru Românii din America - 1934, Episcopia Maramureșului - 1937); a înființat Academia de Muzică Religioasă din București (1927); a obținut traducerea și tipărirea Bibliei sinodale din anul 1936, traducători fiind Nicodim Munteanu, Mitropolitul Moldovei, și preoții profesori de teologie precum Gala Galaction (Grigorie Pișculescu) și Vasile Radu; ediția a II-a a apărut în 1938 și, ulterior, alte ediții ale Noului Testament. De asemenea, sub el s-a restaurat și extins

Palatul Patriarhal; s-a ridicat un schit de lemn (cu hramul „Sfântul Proroc Ilie”), cu clădirile anexe în Toplița, localitatea natală; s-a înălțat o biserică la Iordan, dar și o biserică și un cămin la Ierusalim.

Amintim că a avut Rosturi și în viața politică (fără să fi făcut parte din vreun partid politic) - a făcut parte din Regență (20 iulie 1927 - 8 iunie 1930) și, mai târziu, prim-ministru (10 februarie 1938 - 6 martie 1939). Pentru activitatea culturală și națională deosebită a fost ales membru de onoare al Academiei Române.

Patriarhul Miron Cristea a trecut la cele veșnice la Cannes, în Franța, la 6 martie 1939, și a fost înmormântat în Catedrala Patriarhală din București. Unul dintre visurile sale ca Patriarh al României, pe care nu l-a putut duce la îndeplinire, din cauza timpurilor pe care le-a trăit, a fost construirea Catedralei Mântuirii Neamului. Acum, la 100 de ani de la Marea Unire, iată că visul său devine realitate prin osteneala urmașului său în demnitatea de Patriarh al României, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel. Cu ajutorul Bunului Dumnezeu la Centenarul Marii Uniri ne vom ruga în Catedrala Națională din București.

Bibliografie:

Gheorghe Vasilescu, *Patriarhul Miron Cristea – Un luptător pentru unitatea neamului*. În *Glasul Bisericii*, revista oficială a Sfintei Mitropolii a Munteniei și Dobrogei, anul LIV, nr. 5-8, mai-august 1998, p. 127-130
Stelian Neagoe, *Oameni politici români*, Editura Machiavelli, București, 2007, pp. 487-489

Prof. Nicoleta Stanciu
Colegiul Național Pedagogic “Spiru Haret” Focșani

ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD - UN VOIEVOD AL MARII UNIRI

Alexandru Vaida-Voevod (n. 27 februarie 1872, Olpret (satul Bobâlna) - d. 19 martie 1950, Sibiu) a fost om politic, medic, publicist și s-a evidențiat ca unul dintre liderii marcanti ai Partidului Național Român din Transilvania, apoi al Partidului Național Țărănesc. De asemenea, Vaida-Voevod s-a remarcat în epoca Marii Uniri ca un ferm susținător pentru drepturile naționale ale românilor din Ardeal. După împlinirea acestui ideal național, Al. Vaida-Voevod s-a numărat printre liderii proeminenți ai Partidului Național Țărănesc.

Ca om politic, Alexandru Vaida-Voevod a ocupat timp de trei mandate funcția de președinte al Consiliului de Miniștri, remarcându-se și la conducerea Ministerului de Interne și a Ministerului de Externe. A sprijinit regimul autoritar al regelui Carol al II-lea, motiv pentru care i-a părăsit pe național-țărăniști și a întemeiat propriul partid (Frontul Românesc). După Instaurarea monarhiei autoritare a fost numit consilier regal, iar șeful statului l-a folosit pentru a-și justifica regimul, mizând pe credibilitatea unor politicieni cu experiență, care erau fideli monarhiei¹².

În perioada studenției a fost membru al organizației „România jună”, devenind președintele acesteia. La vârsta de douăzeci de ani s-a angajat în mișcarea națională alături de colegii săi de la universitate, fiind influențat de juristul și politicianul Aurel C. Popovici care se afla la studii în orașul Graz. Astfel, Alexandru Vaida-Voevod a colaborat cu Aurel C. Popovici la elaborarea în 1891 a „Replicii” junimii academic române către studenții maghiari, ca răspuns la „Memoriul” studenților maghiari de la universitățile din Budapesta și Cluj. „Replica” s-a bucurat de succes în rândul opiniei publice internaționale, iar în 1892 a fost tipărită în cinci limbi de circulație europeană. Prin acest document, bazat pe legile și datele statistice oficiale ale statului maghiar erau evocate autonomia națională, federalismul și separarea românilor și a ungarilor din punct de vedere politic, astfel încât fiecare să aibă propriul teritoriu național în cadrul Imperiului Habsburgic.

¹²http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Alexandru_Vaida-Voevod#Participant_la_mi.C5.9Fc.C4.83ri_na.C5.A3ionale._Conturarea_g.C3.A2ndirii_politice

În 1893 a luat parte la Sibiu la Conferința Națională a Partidului Național Român, partid de care și-a legat destinul. La Conferința de la Sibiu, președinte al partidului a fost ales dr. Ioan Rațiu și s-a hotărât elaborarea unui „Memorandum” al românilor, adresat împăratului de la Viena. „Memorandumul” a fost redactat pentru a susține revendicările românilor din

imperiului a denunța politica de asuprire națională și intoleranța practică de guvernul de la Budapesta. Despre acest moment relatează Iuliu Maniu, care precizează că, alături de Pompiliu Dan și Al. Vaida-Voevod, în același an, 1893, la Viena, au stabilit statutele unei societăți secrete, iredentiste și apoi, în același scop, au formulat planurile de acțiune ale tinerilor cu ocazia procesului Memorandumului, la moșia lui Vaida-Voevod de la Valea Seacă, lângă Cluj¹³. Toate acestea au fost posibile, în opinia lui Iuliu Maniu datorită spiritului său activ, care “reacționează ca cel mai fin seismograf la orice impresiune”.

Personificând adevărul – “viața-i mișcare, politica e acțiune” Al. Vaida-Voevod a hotărât abandonarea tacticii pasiviste și intrarea în luptele parlamentare. Astfel, s-a implicat în pregătirea și desfășurarea Conferinței PNR-ului din 10 ianuarie 1905 de la Sibiu care a adus succesul noului val activist din care mai făceau parte Iuliu Maniu, Aurel Vlad și Nicolae Comșa. Apoi, îl regăsim în calitate de deputat în Parlamentul de la Budapesta unde s-a distins ca unul dintre oamenii politici cu vederi democratice. Aceste idei l-au călăuzit în demersurile sale politice și ulterior, rămânând în viziunea contemporanilor ca un om ce dorește “o națiune puternică, [un] popor trupest și sufletește sănătos”, năzuință “pentru care a muncit și a suferit cu un fanatic devotement”¹⁴. El, remarcă I. Martalogu, “apără pe cei loviți și bârbiți”, indiferent de

¹³Iuliu Maniu, *Alexandru Vaida-Voevod*, în “Chemarea Tinerimei Române”, An VII, Nr. 9, Cluj, 28 februarie 1932, p.1.

¹⁴*Ibidem*.

starea socială sau vârstă. ”Nu-și menajează dușmanii, dar nici prietenii. [Este] franc, loial, de o sinceritate aproape nefastă”¹⁵.

Aceste calități vor ieși în evidență mai cu seamă în demersurile sale dedicate întregirii

neamului. Astfel, Alexandru Vaida-Voevod a avut o contribuție deosebit de importantă la înfăptuirea Unirii Transilvaniei cu România. Pe 29 septembrie/12 octombrie 1918, la Oradea s-au desfășurat lucrările Comitetului Executiv al Partidului Național Român. În cadrul acestora s-a hotărât ca națiunea română din Austro-Ungaria, „liberă de orice înrâurire străină”, să-și aleagă

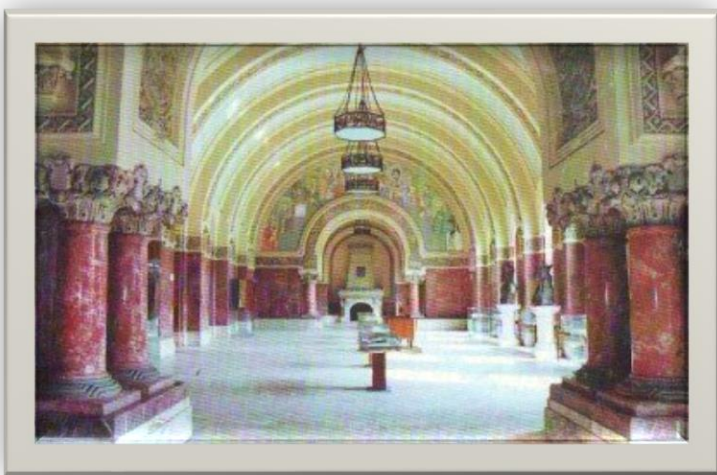
„așezarea ei printre națiunile libere”. Rezoluția Comitetului Executiv a fost citită de către Alexandru Vaida-Voevod în Parlamentul din Budapesta pe 5/18 octombrie. Tactica sa oratorică fusese una șocantă: a început un discurs aproape adormitor încât Parlamentul dormita cum se întâmplă să dormiteze toate Parlamentele. Deodată, brusc, a citit Declarația de Autodeterminare. Când s-au deșteptat, s-au ridicat în picioare, au început să arunce cu obiecte în el. Era pregătită ușa din spate a Parlamentului de la Budapesta unde îl aștepta o mașină care l-a dus în cartierul muncitoresc român din Budapesta. Erau foarte mulți meseriași de înaltă calificare români și constituiau chiar un cartier, aici fiind ascuns voievodul care tocmai proclamase autodeterminarea românilor din Transilvania. În aceeași noapte a plecat spre țară¹⁶.

Declarația de autodeterminare a transilvănenilor din 18 octombrie 1918 era rezultatul experienței și profesionalismului unor politicieni de primă clasă. Românii – ortodocși sau greco-catolici - au trimis în Parlamentul de la Budapesta oameni cu o educație strălucită, din familii cu ascendență pașoptistă sau memorandistă, adică obișnuți de acasă că națiunea merită slujită cu efort maxim, timp și bani. În acest sens, nepotul lui Al. Vaida – Voevod, profesorul Mircea Vaida-Voevod, relatează: "Alexandru Vaida-Voevod ca bunic era un om bun, un om blând. Ca om politic a

¹⁵ I. Martalogu, „Alexandru Vaida-Voevod”, în Loc. cit., p.2.

¹⁶ <https://www.digi24.ro/special/campanii-digi24/centenar-100-de-ani-de-viitor/alexandru-vaide-voevod-omul-cheie-al-marii-uniri-954907>

fost un om intransigent și un luptător, un militant cum puțini au fost pe aceste meleaguri. Țin minte, am citit o scrisoare a bunicii mele care spune că bunicul meu și-a cheltuit jumătate din întreaga avere pentru Unire, în lupta aceasta pentru realizarea Unirii. Îi vânduse bunicii mele chiar și bijuteriile de familie pentru această cauză nobilă. Dar de fapt noblețea acestei lupte a fost Unirea”.¹⁷ Totodată, profesorul clujean consideră că nu este întâmplător că un luptător pentru realizarea Unirii s-a născut tocmai în locul în care a avut loc prima răscoală țărănească din Trasilvania, în 1437, și că bunicul bunicului său, Alexandru Bohățel, care a fost căpitan al districtului grăniceresc al Năsăudului, participant la revoluția din 1848 și un apropiat al lui Avram Iancu, i-a călăuzită lui Alexandru Vaida-Voevod întreaga educație, insuflându-i și iubirea pentru țară.

Pe 1 decembrie 1918, a participat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, unde cei 1228 de delegație aleși ai românilor „din Transilvania, Banat și Țara Ungurească” au votat Rezoluția Unirii care „decretează unirea acelor româniși a tuturor teritoriilor locuite de dâșii cu România”¹⁸. După acest eveniment istoric, Vaida

devine membru al Consiliului Dirigent, pentru a pregăti unificarea administrativă cu Vechiul Regat și s-a numărat între cei patru delegație ardeleni care au adus regelui Ferdinand I Rezoluția Unirii pentru a fi ratificată.

Prof. Agache Elena Corina
Colegiul Național Pedagogic “Spiru Haret” Focșani

¹⁷<https://www.agerpres.ro/cultura/2018/03/19/centenarulmariiuniri-cluj-alexandru-vaida-voevod-primul-premier-al-romaniei-intregite-omagiat-in-comuna-sa-natala-bobalna--75849>

¹⁸ “Românul”, An VII, Nr. 19, Arad, 1918.

CONSTANTIN STERE (1865-1936)

Constantin Stere s-a născut la 16 noiembrie 1865 la Horodiștea județul Soroca. A fost profesor, jurist, om politic și publicist. S-a născut într-o familie de boieri din Basarabia și a făcut studiile la Chișinău (1874-1884) și Iași, Facultatea de Drept (1892-1897). A fost trimis în Siberia (1885- 1892), fiind implicat în mișcarea socialistă. În 1892 se stabilește la Iași.

La începerea revoluției din Rusia, Constantin Stere a mers la Chișinău pentru a-i ajuta pe românii de acolo, contribuind și la înființarea primei reviste în limba română, numită „Basarabia”(1906).

I-a susținut pe basarabeni pentru a urma studiile la Iași (Pan Halippa).

Constantin Stere revine la Chișinău în 1918, unde a fost acceptat în Sfatul Țării ca răsplată pentru activitatea sa. El afirmă în cadrul ședinței ce stabilea Unirea Basarabiei cu România că „poporul român n-a venit în Basarabia din afară, că el aici s-a născut, că aici a fost acel cazan unde au fiert și s-au topit toate acele elemente, din care s-a născut poporul român. Noi n-avem unde ne duce și pe noi nimeni nu ne poate da afară din casa noastră”

Despre Constantin Stere, Mihai Ralea afirmă că „În toată istoria contemporană a României, puține personalități[...] pot prezenta o bogăție sufletească mai mare. Timp de treizeci de ani, toate partidele politice au trăit din programul său. A avut cea mai legendară existență – ea singură o operă de tălmăcit și comentat - din istoria intelectualității noastre”.

Paul Ungureanu, clasa a XII –a G
Colegiul Național Pedagogic “Spiru Haret” Focșani
Prof. coord. Stănel Ion

ION PELIVAN (1876-1954)

Ion Pelivan s-a născut la 1 aprilie 1876 la Răzeni jud. Lăpușna. A fost profesor, jurist, publicist și om politic luptător pentru drepturile românilor din Basarabia. S-a născut într-o familie de răzeși, a absolvit Seminarul Teologic din Chișinău, în 1898. Obține o bursă la Facultatea de Drept din Dorpat (Estonia). În timpul studenției organizează o societate cu un program politic național numită „Pământenia basarabeană”, care solicita printre altele autonomia Basarabiei și drepturi pentru români. Membrii societății au fost arestați 1902 și eliberați anul următor.

Odată cu izbucnirea revoluției din Rusia ajunge la Chișinău și conduce ziarul „Basarabia” (mai 1906-martie 1907), primul ziar românesc de peste Prut. După interzicerea ziarului este numit locțiitor de judecător la Bălți (1907-1912). Este nevoit să demisioneze deoarece a sfidat autoritățile ruse prin neprezentarea la sărbătorirea centenarului anexării Basarabiei (1912), îmbrăcându-se în doliu și purtând o panglică tricoloră în timp ce se plimba pe stradă. În Primul Război Mondial a luptat pe frontul românesc la Brăila Galați, Cahul și Bolgrad (1916-1917). Sfatul Țării.

În 1918 este deputat în Sfatul Țării, organism reprezentativ care a hotărât unirea Basarabiei cu România (27 mart. 1918). Cu ocazia deschiderii lucrărilor acestui for declara: „Acest popor a fost condamnat să piară, dar astăzi el se renaște; a fost înmormântat, iar astăzi a înviat. Toți moldovenii simt o bucurie nemărginită când văd drapelul național care fâlfâie deasupra acestui palat”.

A deținut funcții în mai multe guverne: min. de Externe în cadrul Consiliului Directorilor Generali din Basarabia, ministru de justiție. A susținut interesele românești ca delegat al României la Conferința de Pace de la Paris și Geneva și a fost ales deputat în mai multe rânduri, din partea Partidului Național Țărănesc

A fost arestat de comuniști (4 mai 1950) și închis la Sighet, unde a murit datorită condițiilor de detenție (25 ianuarie 1954). Rămășițele sale pământești au fost reînchinate la mănăstirea Cernica (4 aprilie 1976).

Cristina Tătaru, clasa a XII –a G
Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani
Prof. coord. Stănel Ion

ION C. INCULEȚ

Ion C. Inculeț s-a născut la 5 aprilie 1884 în satul Răzeni, județul Chișinău, în familia lui Constantin și a Mariei Inculeț. A absolvit școala primară în satul natal, iar în anul 1894 a fost admis la Școala teologică din Chișinău, subordonată Seminarului teologic. A absolvit-o cu note foarte bune, obținând dreptul de a se înscrie la Seminar. A studiat în același an cu viitorii deputați și demnitari de stat Vasile Bârcă și Pantelimon Erhan. A optat pentru o facultate de științe exacte și s-a înscris într-adevăr la facultatea de fizică și matematică a Universității Dorpat, însă după un an de studii s-a transferat la Universitatea Imperială din Sankt Petersburg, facultatea de fizică și matematică, pe care a absolvit-o cu diplomă de gradul I. A avut recomandare pentru profesorat. În anii de studenție la Petersburg din inițiativa sa este creată asociația studenților basarabeni din Petersburg "Bessarabskoe zemliachestvo". După absolvirea universității concurează cu succes la postul de privat-docent, a lucrat la mai multe școli private din Petersburg, predând fizica, matematica și astronomia. A fost secretar de redacție la revistele "Vestnik Znania" și "Nauchnoeobozrenie", editate de Wilhelm Bittner, în care a publicat mai multe articole de popularizare a științei, fără semnătură. În anul 1917 a fost deputat în Sovietul din Petrograd din partea eserilor.

La 2 aprilie 1917 s-a format Partidul Național Moldovenesc cu un program care prefigura o largă autonomie a Basarabiei și cerea constituirea Sfatului Țării, cu rol de conducere executivă. În aprilie 1917, Ion Inculeț a revenit în Basarabia, ca emisar al președintelui Guvernului Provizoriu, Alexandr Kerenski, în fruntea unui grup de 40 de basarabeni, studenți și profesori din Petrograd, cu scopul de a adânci cuceririle revoluției din februarie. Este ales deputat în primul parlament al Basarabiei - "Sfatul Țării" alături de Pantelimon Halippa, Boris Epure și Ion Buzdugan, militând activ pentru reîntregirea neamului românesc. Inițial concepția politică a lui Inculeț era una de transformări politice în cadrul Imperiului Rus democratic și înnoit. Însă, după preluarea puterii la Petrograd de către bolșevici prin putch-ul din Octombrie, Inculeț a evoluat spre alianța cu România.

La 21 noiembrie 1917 Ion C. Inculeț a fost ales Președinte al Sfatului Țării. La 6 ianuarie 1918 a avut loc tentativa de preluare a Puterii la Chișinău de către bolșevici. La 24 ianuarie "Sfatul Țării" a proclamat cu majoritate de voturi independența Basarabiei față de Imperiul Rus, iar la 27 martie 1918 a proclamat cu majoritate de voturi Unirea cu România, în condițiile în care Frontotdel-ul și alte fracțiuni minoritare îi cereau parlamentului insistent să păstreze legătura cu Imperiul Rus. Gherman Pântea, fost ministru în Guvernul Republicii Democratice, caracterizează astfel activitatea lui Inculeț: *"La 21 noiembrie 1917 se deschide Sfatul Țării, organ care avea să vorbească în numele Basarabiei și să decidă soarta ei. Președinte al acestui parlament a fost ales în mod unanim Ion Inculeț. El întrunea toate calitățile pentru a ocupa această mare demnitate: era calm, abil, împăciuitoare, și mai cu seamă extrem de răbdător"*, Inculeț în toate împrejurările a dovedit un calm desăvârșit și sânge rece. Nici o hotărâre pripită, nici un pas nechibzuit. Se apropia ziua cea mare - ziua Unirii- însă Inculeț se gândea la soarta țaranului. Adeseori spunea: *"Dacă Dumnezeu ne va ajuta ca odată cu Unirea să rezolvăm și radical și reforma agrară, adică să dăm pământ țăranilor, voi fi cel mai fericit om"*. Hotărârea Sfatului Țării din 27 martie 1918 de unire a Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România, semnată de Ion Inculeț în calitate de Președinte al Sfatului Țării și de Ion Buzdugan în

calitate de secretar, este consfințită ca stare de fapt prin decretul regal semnat la 9 aprilie 1918 de Regele Ferdinand.

Basarabia a început astfel procesul de reîntregire, iar Ion Inculeț a rămas în memoria neamului ca unul din principalii ctitori ai României Mari. Ca semn de prețuire și la recomandarea lui Petru Poni, a fost ales în anul 1918 membru al Academiei Române, Secția Științifică.

În toamna anului 1919 a luat naștere Partidul Țărănesc din Basarabia, condus de Ion Inculeț și de Pan Halipa. Cei doi lideri, făcând parte și din guvernele de la București, au considerat problema regionalismului drept un fenomen periculos în derularea normală a integrării și au propus fuziunea cu partide tradiționale din România. Ion Inculeț a optat să colaboreze cu liberalii. Ca urmare, în ianuarie 1922, a intrat în guvernul prezidat de Ion I. C. Brătianu, ca Ministru de Stat, iar în anul 1923 gruparea sa a fuzionat cu Partidul Național Liberal. Ion Inculeț a mai deținut și funcțiile de ministru al sănătății publice, ministru de interne, ministru al comunicațiilor și vice-președinte al Consiliului de miniștri în Guvernul României, condus de Ion Gh. Duca (1933-1937).

Ministru de Interne în guvernele liberale care au urmat, viața marelui bărbat a fost marcată în mod tragic de asasinarea de către legionari a Primului Ministru I.G. Duca la 29 decembrie 1933, precum și de cedarea Basarabiei în urma ultimatumului sovietic din 1940.

În anul 1940, referindu-se la soarta Basarabiei și Unirea din 1918, el spunea *"Basarabia a fost smulsă din din trupul Moldovei prin forță, cu călcarea oricărui drept și a oricărei dreptăți, în anul 1812. Autonomia promisă la anexare, cu păstrarea limbei române în toate dregătoriile, a fost degradată retrasă. Basarabia fiind încetul cu încetul transformată într-o simplă gubernie rusească. O sută de ani a durat prigonirea de către Rusia Țaristă - o sută de ani a durat cu dârzenie rezistența acestui minunat popor moldovean dintre râurile Prut și Nistru pentru conservarea limbii, pentru păstrarea ființei naționale. Niciodată în cursul acestui veac nu s-a stins focul sfânt al conștiinței naționale. Și odată ce împrejurările deveneau favorabile, acest foc se transforma în flacără, care mistuia cât putea mai mult din piedicile ce erau puse în calea Unirii cu toți românii"*.

În această stare tensionată de spirit și sub amenințarea represaliilor legionare (care îl vizau direct ca Ministru de Interne) în seara zilei de 19 noiembrie 1940, Ion Inculeț se stinge din viață în urma unui atac de cord. La înmormîntare a ținut un discurs Vasile Bârcă, care a spus: *"Ceea ce caracterizează îndeosebi viața și opera lui Ion Inculeț este modestia și blândețea lui nesfârșită, temeinica sa pregătire, însoțită de tactul și calmul ce-l caracterizează și, mai presus de toate, caldă lui iubire de popor, de țară, și de Basarabia lui natală, pe care a iubit-o cu toate puterile minții și sufletului său."*

La 7 iunie 1942, rămășițele pământești ale sale și ale soției au fost aduse și depuse în două morminte aflate în incinta bisericii "Sf. Ioan Botezătorul" Bârnova. Numele său, însă, rămâne încrustat cu litere de foc în Cartea Marii Uniri, iar sufletul său, în lăcașurile celeste.

Bibliografie:

https://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_C._Inculeț

Ștefania Gheorghe, cl. a XII-a F
Colegiul Național Pedagogic "Spiru Haret" Focșani
Prof. coord. Elena Hrușcova

PANTELIMON HALIPPA

În istoria României, există personaje care au dat totul pentru țară și care au fost uitate sau lăsate în uitare. Numele lor se regăsește cel mult pe niște plăcuțe de vreo stradă din marile orașe ale țării. Oameni de mare valoare intelectuală, adevărați eroi ai neamului românesc, cu merite fundamentale în momente de maximă importanță, au fost răsplătiți cu ani de închisoare, cu confiscarea averilor și cu o nemeritată uitare.

Pantelimon Halippa sau Pan Halippa (n. 1 august 1883, Cubolta, județul Soroca - d. 30 aprilie 1979, București) a fost un publicist și om politic român basarabean. A fost unul dintre cei mai importanți militanți pentru afirmarea spiritului românesc în Basarabia și pentru unirea acestei provincii cu România. A fost președintele Sfatului Țării care a votat Unirea la 1918. A ocupat funcții de ministru în diferite guverne. A fost persecutat politic de regimul comunist și închis la Sighet. Membru corespondent al Academiei Române exclus în 1948, repus în drepturi în 1990.

A urmat școala primară în satul natal, la Cubolta, apoi cursurile Școlii Spirituale din Edineț și ale Seminarului Teologic din Chișinău. După ce a absolvit seminarul în 1904, s-a înscris la Facultatea de Fizică și Matematică a Universității din Dorpat (azi Tartu, Estonia). Un an mai târziu a izbucnit revoluția și s-a văzut nevoit să o abandoneze. Revenit la Chișinău, s-a apropiat de tinerii intelectuali români, colaborând la „revista Basarabia”, prima publicație română a epocii, în paginile căreia a tipărit imnul revoluționar „Deșteaptă-te, române”, fapt pentru care a fost urmărit de autoritățile țariste. S-a refugiat la Iași și s-a înscris la Facultatea de Litere și Filozofie, a cărei cursuri le-a urmat între 1908 și 1912. În această perioadă a colaborat la revista „Viața românească”, în care a publicat „Scrisorile din Basarabia”. În 1908 a tipărit la Chișinău, cu caractere chirilice, „Pilde și povești”, prima carte literară din Basarabia, iar în 1912 lucrarea „Basarabia, schiță geografică”. Revenit la Chișinău în 1913, publică împreună cu Nicolae Alexandri și cu ajutorul lui Vasile Stroescu, ziarul „Cuvânt moldovenesc”, al cărui director a fost. În scrierile sale, Halippa nu a conținut să militeze pentru unirea Basarabiei cu România. Activitatea sa politică s-a intensificat iar în 1917 a înființat Partidul Național Moldovenesc. Anul 1918 l-a găsit pe Halippa în fruntea curentului pro-unire, drept pentru care a fost ales vicepreședinte, apoi președinte al Sfatului Țării, adunarea care la 27 martie 1918, a votat Unirea Basarabiei cu România. A luat de asemenea parte la adunările de la Cernăuți și de la Alba-Iulia, care au proclamat Unirea Bucovinei și, respectiv, a Transilvaniei cu România.

A avut întâlniri la Petrograd cu Kerenski, unul dintre oamenii puternici ai zilei, cu care nu a ajuns la un numitor comun în privința învățământului în limba română. S-a întâlnit cu Lenin și Troțki, reprezentanții revoluției bolșevice, care l-au îndemnat să facă, într-adevăr, ce-i dictează conștiința, dar să folosească organisme care puteau fi controlate de bolșevici. Pas cu pas, s-a luptat pentru o Basarabie independentă, la

început, apoi pentru unirea cu România.

După 1918 a deținut mai multe funcții: ministru, secretar de stat pentru Basarabia (1919-1920), ministru al Lucrărilor Publice (1927), ministru al Lucrărilor Publice și Comunicațiilor (1930), ministru ad-interim la Ministerele Muncii, Sănătății și Ocrotirii Sociale (1930), ministru secretar de stat (1928-1930, 1932, 1932-1933), senator și deputat în Parlament (1918-1934), urmărind neîncetat propășirea culturală a Basarabiei.

Este întemeietorul Universității Populare din Chișinău (1917), Conservatorului Moldovenesc, Societății Scriitorilor și Publiciștilor Basarabeni, Societății de Editură și Librărie “Luceafărul” din Chișinău (1940). În 1932 a editat și a condus revista “Viața Basarabiei” și ziarul cotidian omonim.

În 1950 a fost arestat și închis, fără a fi judecat, la Sighetu Marmației, după doi ani fiind predat NKVD-ului, dus la Chișinău, judecat și condamnat la 25 de ani de muncă silnică în Siberia. A fost mutat apoi la închisoarea de la Aiud, unde a fost reținut până

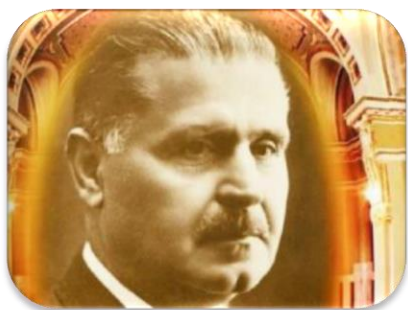
în 1957. Moare la 95 de ani în București, în casa de pe strada Al.Donici nr.32.

Bibliografie

Dorina N. Rusu, *Membrii Academiei Române. 1866-1999*, Editura Academiei Române, București, 1999 ISBN 973-27-06967

Eduard Gabriel Suditu, cl. a XII-a F
Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani
Prof. coord. Elena Hrușcovich

VASILE GOLDIȘ

Vasile Goldiș s-a născut în satul Lunca Teuz, în județul Arad, la 12 noiembrie 1862 în casa bunicului său, Teodor Goldiș. A primit o educație aleasă datorată bunicului și tatălui său, care i-au insuflat dragostea pentru cele mai nobile tradiții naționale ale românilor ardeleni. Ca elev, a studiat la mai multe școli, ajungând la vârsta adolescenței la liceul maghiar din Arad. S-a dovedit a fi un elev eminent, cu înclinații deosebite pentru istorie, literatură și filosofie, terminând în anul 1881 liceul ca șef de promoție și luându-și bacalaureatul cu distincția “Eximio modo”. Din anul 1881 a intrat student la Facultatea de litere și filosofie a Universității din Budapesta, pe care a terminat-o în anul 1886, studiind între timp, din anul 1882 până în 1884, la Viena.

Și-a început cariera didactică la Preparandia din Caransebeș, apoi din anul 1889 s-a mutat la Brașov, unde a lucrat până în anul 1901, ca profesor de liceu. Printre elevii de la Brașov, străluciții intelectuali de mai târziu s-au aflat : Octavian Goga, Ioan Lupaș. A scris articole pe teme de literatură, fiind socotit un talentat gazetar. El a excelat și în domeniul oratoriei. Dovezi în acest sens sunt numeroasele sale discursuri și cuvântări remarcabile. După o lungă carieră didactică desfășurată la Brașov, în anul 1901, s-a mutat la Arad, din motive de sănătate. Aici își va relua această activitate ca director al școlii de fete, între anii 1901-1905.

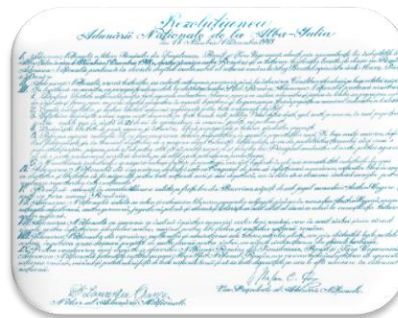
Un loc important în viața lui Vasile Goldiș l-a ocupat participarea sa, sub diferite forme, la viața politică. A fost membru marcant al Partidului Național Român din Transilvania. În anul 1906 a devenit deputat în parlamentul de la Budapesta unde a desfășurat până în anul 1910, o activitate deosebit de rodnică. În această calitate el s-a pronunțat pentru acordarea de drepturi politice largi, democratice, pentru români și pentru recunoașterea P.N.R. din Transilvania. Într-o serie de discursuri Vasile Goldiș a cerut respectarea libertății naționale și a apărât învățământul românesc de legea școlară a ministrului Appony.

În anul 1910, a candidat din nou pentru parlamentul de la Budapesta dar nu a obținut voturile necesare. Acesta a continuat să apere interesele românilor și în perioada următoare, folosind alte căi și mijloace. În urma unor neînțelegeri din interiorul P.N.R. din Transilvania, privind forma de tratat pe care trebuiau să o aleagă românii din Imperiul austro-ungar, Vasile Goldiș, alături de alți militanți, va încerca să reintroducă disciplina și să refacă unitatea partidului. În pofida unei atitudini moderate, imprimpată de conducerea P.N.R. în timpul primului război mondial, Vasile Goldiș a criticat politica oficială care continua deznaționalizare a românilor din Transilvania. El a protestat împotriva abuzurilor față de români, împotriva internării unor români în lagărele de concentrare, considerați suspecti “necredincioși” și “elemente periculoase”. Această atitudine s-a manifestat până la sfârșitul războiului.

Ca urmare a înfrângerii totale a monarhiei austro-ungare pe fronturile primului război mondial, membrii Comitetului Executiv al P.N.R. s-au întrunit, din inițiativa lui Mihai Veliciu și a lui Aurel Lazăr, în casa acestuia, la Oradea, la 12 octombrie 1918 și au hotărât redactarea unei declarații care urma să fie prezentată în camera deputaților a parlamentului de la Budapesta. Declarația a fost concepută de Vasile Goldiș. Acest moment a însemnat începutul acțiunilor P.N.R. care au precedat Marea Unire din 1918. Iată un fragment a ceea ce doreau conducătorii politici ai românilor transilvăneni: “Pe temeiul dreptului firesc că fiecare națiune poate dispune, hotărâ singură și liberă de soarta ei - un drept care este acum recunoscut și de către guvernul

ungar prin propunerea de armistițiu a monarhiei - națiunea română din Ardeal și Ungaria dorește să se folosească de acest drept ca, liberă de orice înrăurire străină să hotărască singură plasarea (așezarea) ei printre națiunile libere...”. Pe 17/30 octombrie 1918 are loc constituirea Consiliului Național Român Central care urma să aplice în practică măsurile preconizate în Declarația de la Oradea din 1 octombrie. CNRC era format din șase reprezentanți ai PNR – printre care și Vasile Goldiș, și șase reprezentanți ai PSD. Ulterior au fost constituite gărzile și consiliile naționale române. Acestea au fost constituite conform indicațiilor date prin manifestul “Către Națiunea Română”, redactat de Vasile Goldiș.

La sfârșitul lunii noiembrie s-au amplificat acțiunile privind convocarea unei adunări reprezentative a românilor din Transilvania pentru a fi consultată în privința unirii cu România. Vasile Goldiș s-a aflat din nou în vârtoarea evenimentelor, redactând textul convocării acestei adunări, pe care a conceput-o ca pe un forum al întregii națiuni române a cărei voință trebuia să fie lege. El are meritul de a fi ales, pentru desfășurarea acestei adunări naționale, orașul Alba Iulia, cetatea de scaun a voievodului Mihai, pentru simbolistica și încărcătura de istorie ce le conține numele acesteia. Acestuia, i-a fost încredințată misiunea de a rosti cuvântarea solemnă și de a prezenta Rezoluția Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia de la 1 decembrie 1918. Într-o expunere de înaltă ținută patriotică Vasile Goldiș a subliniat faptul că poporul român nu-și revendică, de fapt nu cere nimănui dreptul la autodeterminare și la existență națională de sine stătătoare, ci “decretează” unirea sa cu România, ca un drept natural, sacru al oricărei națiuni. Rezoluția din 9 puncte a Adunării Naționale de la Alba Iulia prevedea unirea pentru veci a Transilvaniei cu România. Această hotărâre a consacrat astfel, pentru totdeauna, un ideal al românilor. Cuvântarea lui Vasile Goldiș se încheie cu următoarele cuvinte: „Legătura sfântă a celor 14 milioane de Români ne îndreptățește azi a zice: Trăiască România Mare!” și cu aplauzele nesfârșite ale Adunării.

După 1 Decembrie 1918, Vasile Goldiș va ocupa, pe rând, diferite funcții cum au fost: ministru al cultelor și instrucțiunii publice în Consiliul Dirigent; vicepreședinte al acestui guvern; vicepreședinte al delegației care la 12 decembrie 1918 a prezentat la București, regelui Ferdinand, actul unirii adoptat la Alba Iulia la 1 decembrie; ministru în guvernul central (1918-1919); deputat la Radna (1919); membru de onoare al Academiei Române; ministru al artelor și cultelor (1926), președinte al "Astrei" (1923-1932).

Si-a petrecut ultimii ani ai vieții la Arad, slăbit de vârstă și bolnav. Până la sfârșit a dus o viață modestă și austeră. S-a stins din viață la 10 februarie 1934, în localitatea Arad. Datorită prestigiului deosebit de care s-a bucurat, autoritățile i-au organizat funerarii naționale și înmormântat în cimitirul "Eternitatea". Pentru toată opera sa, poetul Octavian Goga, îl numește, în semn de suprem omagiu, “părinte al patriei”.

Bibliografie:

https://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_Goldiș

Romina Jannine Palade, cl. a XI-a F
Colegiul Național Pedagogic “Spiru Haret” Focșani
Prof. coord. Elena Hrușciovski

TAKE IONESCU – ROMÂNUL DE AUR

Fiecare națiune are în cursul istoriei momentele sale astrale, în care se revarsă asupra sa grația divină, dăruind-o cu oameni de stat devotați, capabili să-i croiască un destin măreț. Neîndoielnic, pentru români un moment de aur al istoriei lor îl reprezintă realizarea României Mari, iar, printre artizanii acesteia, Take Ionescu are un loc privilegiat. Cu adevărat, puțini sunt oamenii politici care și-au legat numele de edificarea Marii Uniri cu dăruirea și eficiența lui Take Ionescu, pentru care patriotismul a reprezentat esența tuturor gesturilor sale politice. Nu e deloc întâmplător faptul că, după terminarea studiilor de drept în Franța (Sorbona), la revenirea în țară, în scurt timp după înscrierea în barou, a ales să-și înceapă și activitatea publicistică în paginile ziarului „Românul”, condus de C.A. Rosetti.

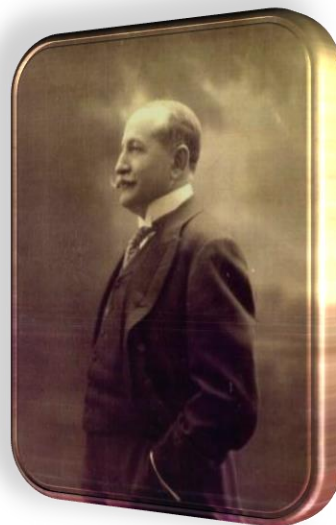
Intrarea în viața politică a făcut-o alături de liberali, pe care i-a reprezentat în alegerile parlamentare din toamna anului 1884, când avea doar 26 de ani. Diferențele de viziune politică, nu numai cu I.C. Brătianu, ci și cu alți liberali, l-au făcut să se distanțeze treptat de partidul în care nu-și mai găsea locul, și să se apropie, din 1891, de conservatorii care păreau să se angajeze pe calea unei revizuirii doctrinare și de practici politice. Prestațiile sale ministeriale de la cumpăna secolelor al XIX-lea și al XX-lea i-au sporit mult prestigiul, atrăgându-i respectul indiscutabil atât al celorlalți corifei ai politicii românești, cât și al unor remarcabile personalități din afara țării.

Deși s-a afirmat, cu rezultate notabile, în mai multe zone ale activității de guvernare (Finanțe, Interne, Culte și Instrucțiune Publică), Take Ionescu a manifestat un interes deosebit pentru politica externă, domeniu căruia i s-a dedicat trup și suflet, indiferent dacă se afla la guvernare sau în opoziție, contribuind la realizarea Marii Uniri, la recunoașterea internațională și la consolidarea acesteia.

teritoriale a României.

Deplasările sale în străinătate s-au întezit după atentatul de la Sarajevo. Se afla la Londra când s-a declanșat Primul Război Mondial și a părăsit capitala Marii Britanii în mare grabă, fiind convocat să participe la Consiliul de Coroană din 3 august 1914, la Sinaia. Abia ajuns în țară, în noaptea dinspre 2 spre 3 august, s-a întâlnit cu prietenul său, C. Xenă, iar afirmațiile făcute de

La începutul secolului XX, Take Ionescu a întreprins repetate călătorii în afara țării, dar a și primit în birourile sale de la București sau Sinaia, personalități exponente ale Puterilor Centrale, din care formal România încă făcea parte, (K. Wächter – Germania, A. Goluchowski – Austria, contele Banffy – Ungaria), precum și reprezentanți ai Antantei (E. Gray, lordul Balfour – M. Britanie, A. Briand – Franța, Tatichef – Rusia), urmărind să netezească prin aceste contacte drumul spre realizarea unității politice, a reîntregirii

Take Ionescu, referitoare la evenimentele acelor zile, se situează la granița dintre luciditatea, profunzimea analizei politice și profetism: „Va fi un război de cinci ani, va intra Anglia, va intra Italia, vom intra și noi și nu se poate să nu intre și America. Până și Japonia va intra. (...) Va fi vai de omenire. Dar de un lucru sunt sigur. Că Aliații vor fi victorioși și vom vedea cu ochii România Mare”¹⁹.

Acest punct de vedere i l-a împărtășit și lui Carol I, la întrevvedere privată pe care au avut-o înaintea Consiliului de Coroană, subliniind atât faptul că războiul va provoca o adevărată „cascadă a tronurilor”²⁰, dar și că o eventuală victorie a Puterilor Centrale ar însemna un real pericol pentru independența României.

În ședința Consiliului de Coroană, Take Ionescu a susținut ideea de neutralitate a României într-o primă etapă a războiului, apoi în pozițiile publice pe care le-a adoptat, atât la tribuna parlamentară, cât și în cadrul „turneului” efectuat prin țară în cursul anului 1915, a susținut necesitatea intrării României în război alături de Antanta, ca o condiție necesară realizării Marii Uniri.

Pentru a asigura convergența organizațiilor patriotice existente în țară (Carpații, Cercul Românilor de peste Munți, Liga Ardeleană, Apărarea Patriei etc.) la 16 sept. 1915 a fost înființată Federația Unionistă, ai cărei conducători desemnați au fost Take Ionescu, Nicolae Filipescu și Simion Mândrescu. Exact peste trei luni, marele patriot ținea un discurs fulminant în Camera Deputaților (16 dec. 1915), publicat ulterior sub titlul „Politica instinctului național”. Sublinia Take Ionescu în acest discurs caracterul imperativ al desăvârșirii unității politice românești. „Scopul final al politicii românești, scopul din toate sufletele, scopul din toate inimile a fost întotdeauna același: unitatea națională, nu numai culturală, dar și politică, întregirea noastră a tuturor în granițele în care ne-a pus Traian, călare peste Carpați, fulgerând în dreapta și în stânga cu toate puterile noastre”.²¹

După intrarea României în război (15/28 august 1916), Take Ionescu a urmărit cu sufletul la gură evoluția armatei române pe fronturi. A băut din plin paharul amărăciunii înfrângerilor suferite în anul 1916, fără a deznădăjdui însă, și a trăit cu entuziasm victoriile repurtate la Mărăști, Mărășești și Oituz în vara anului 1917. În ciuda dificultăților care au lovit România în toamna aceluiași an prin încheierea armistițiului de la Focșani, Take Ionescu a refuzat cu înverșunare ideea încheierii păcii cu Puterile Centrale, preferând, împreună cu susținătorii săi, să părăsească guvernul Brătianu și contribuind în felul acesta la căderea lui în ianuarie 1918.

După dramatica primăvară a anului 1918, când guvernul Al. Marghiloman a încheiat „pacea punică” de la București, Take Ionescu a decis să plece în Franța și de acolo să militeze în continuare pentru realizarea idealului unității naționale a românilor. Misiunea asumată nu era deloc ușoară, în condițiile în care G. Clemenceau era indignat de pacea încheiată de statul român, iar punctul de vedere al prim-ministrului francez era împărtășit și de vârfurile statului britanic.

Take Ionescu a urmărit în primul rând să demonteze teza împărtășită de opinia publică franceză, alimentată de oficialii statului, conform căreia pacea încheiată la București ar fi expresia voinței națiunii române. Prima întrevvedere cu G. Clemenceau a avut loc la 27 iulie

¹⁹ Vasile Netea, *Take Ionescu, în Diplomați ilustrati*, Editura Politică, București, 1983, p. 323

²⁰ *Ibidem*

²¹ *Op. cit.*, p.329

1918 și Take Ionescu și-a folosit inteligența scriitoare, talentul persuasiv și tactul diplomatic pentru a înlănuza „tigrul” francez, așa încât în septembrie 1918 atitudinea lui Clemenceau față de el, implicit față de statul român, începea să fie mai binevoitoare. În același scop, Take Ionescu a contactat și alți lideri francezi (A. Briand, P. Deschanel), reprezentanți ai presei franceze, în paginile căreia a publicat numeroase articole care explicau atitudinea favorabilă Antantei a opiniei publice românești și că pacea de la București era expresia voinței conjuncturale a guvernului Marghiloman, insistând în același timp asupra deficiențelor reale cu care se confruntau statul român, națiunea română ca urmare a evoluției nefaste a evenimentelor pe frontul de est.

Eforturile lui Take Ionescu, împreună cu ale altor exponenți ai emigrației românești din Franța, au reușit să amelioreze imaginea României în societatea franceză. În paralel cu acțiunile desfășurate în spațiul francez, Take Ionescu s-a deplasat în Marea Britanie, unde, împreună cu Nicolae Titulescu, a acționat în același sens prin contactele stabilite cu D. Lloyd George, cu lordul Balfour și cu W. Churchill. Impresia puternică pe care le-a produs-o a fost exprimată de prim-ministrul englez, chiar în urma primei întâlniri (6 august 1918): „M-am întâlnit astăzi un distins om de stat al unei țări aliate. El a adus un omagiu eroismului și loialității poporului român care nu trebuie uitat”.²² Și W. Churchill a făcut afirmații elogioase la adresa lui Take Ionescu: „Dumneavoastră care ați dezavuat pacea de la București, dumneavoastră vă veți întoarce în țara dumneavoastră și lumea vă va fi recunoscătoare pentru opera pe care ați înfăptuit-o pentru România”.²³

Pe lângă demersurile diplomatice înfăptuite, Take Ionescu a fost liantul emigrației românești prin înființarea, la 3 oct. 1918, a Consiliului Național al Unității Române, recunoscut în scurt timp ca organ oficial al națiunii române de către guvernele Franței (12 oct. 1918), Statelor Unite ale Americii (8 nov. 1918) și Angliei (11 nov. 1918). Această recunoaștere era o reconfirmare a susținerii aspirațiilor națiunii române privind reîntregirea teritorială.

Organizarea Consiliului Național al Unității Române a permis strânse contacte între emigrația românească și organisme similare care susțineau emanciparea națională a cehoslovacilor, reprezentată de Th. G. Masaryk și E. Beneš, a sârbilor (N. Pašić) sau a polonezilor (Paderewski). Convergența acțiunii acestor organizații a contribuit la formularea principiului naționalităților ca bază a negocierilor în cadrul lucrărilor Conferinței de Pace de la Paris (1919-1920). În timpul acestor lucrări, în ciuda faptului că nu fusese cooptat în prima delegație care s-a deplasat la Paris, Take Ionescu a continuat să-și folosească relațiile pe care le stabilise cu reprezentanții celor patru mari puteri, (Franța, Anglia, Italia și S.U.A.) în recunoașterea Marii Uniri.

²² *Op. cit.*, p.340

²³ *Ibidem*

La scurt timp după sfârșitul Conferinței de Pace de la Paris, în urma căreia România Mare devenea un stat recunoscut în plan internațional, pentru a asigura viabilitatea noii configurații teritoriale a staului român, conștient de vulnerabilitatea noii ordini internaționale, Take Ionescu a avut un rol important, împreună cu N. Pasici, din partea Iugoslaviei și cu E. Beneș, Th. Masaryk, din partea Cehoslovaciei, în alcătuirea alianței zonale cu scop defensiv „Mica Antantă”. A fost un ultim mare gest politic al lui Take Ionescu, întrucât în primăvara anului 1922, deplasat în Italia, s-a îmbolnăvit de febră tifoidă. Boala a avut o evoluție galopantă și i-a fost fatală. La 21 iunie 1922 Take Ionescu se stinge. Moartea sa a produs consternare atât în țară cât și în cercurile politicii internaționale pe care le frecventase și care i-au dat prețuirea cuvenită. Tăchiță – Gură de Aur, cum îl numeau apropiații, făcând referire la talentul său oratoric și la vizionarismul său politic, lăsa moștenire generațiilor următoare o Românie Mare. Aceste generații însă nu au putut, nu au știut să o păstreze.

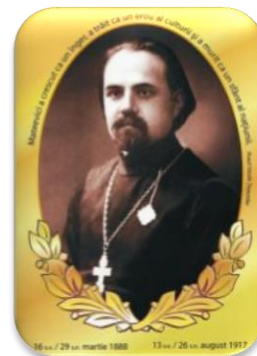
Astăzi, la 100 de ani de la Marea Unire, nu știm dacă, de acolo de sus, Take Ionescu – Românul de Aur ne mai învrednicește cu vreo privire, dar știm sigur că este foarte, foarte trist.

Prof. Elena Hrușcovschi
Colegiul Național Pedagogic „Spiru Haret” Focșani

CALENDAR ISTORIC

27 martie 1888

S-a născut la Căinari, în fostul Județ Bender, Basarabia, poetul Alexie Mateevici. A parcurs cursurile Seminarului Teologic, iar din 1910 devine student la Academia Teologică din Kiev. Paralel cu studiile, activează în publicistică și se implică în lupta românilor basarabeni pentru identitate și libertate națională. Versurile sale străbătute de un vibrant patriotism, au o muzicalitate care i-a determinat pe critici să-l asemene cu Mihai Eminescu. Prin impresionanta poezie „Limba noastră” și-a asigurat un loc în panteonul marilor poeți români.

27 martie 1907

Genialul sculptor român Constantin Brâncuși, aflat la Paris, se decidă să-l părăsească pe mentorul său, Auguste Rodin. La insistențele lui acestuia de a rămâne în preajma sa, Brâncuși a afirmat: „La umbra unui stejar, abia de răsare iarba și se târăsc melcii”. Atașamentul lui Brâncuși față de patria lui Rodin a fost însă nețărmurit, întrucât în capitala Franței a intrat în contact cu avangarda artistică pariziană și tot aici a avut atelierul în care a realizat opere sculpturale memorabile.

27 martie 1918

La Chișinău, se reunește în ședință solemnă Sfatul Țării și proclamă, în mod condiționat, Unirea Basarabiei cu România. La acest moment a participat Alexandru Marghiloman, prim ministru al României, pentru ca apoi, la 9 aprilie, delegația românilor basarabeni s-a deplasat la Iași, pentru a-i înmâna regelui Ferdinand Rezoluția Unirii. Unirea Basarabiei cu România Mamă a fost recunoscută în plan internațional la 28 octombrie 1920, la finalul Conferinței de Pace de la Paris.

28 noiembrie 1863

S-a născut la Târgu Bujor Eremia Grigorescu, cel care avea să devină unul din marii generali care au condus armatele române în timpul Primului Război Mondial. În timpul campaniei din 1916, s-a distins prin modul în care a reușit să mobilizeze Divizia a XV-a Infanterie în cele două bătălii de la Oituz, din septembrie/octombrie 1916, respectiv noiembrie 1916, zădărniciind intențiile Armatei a IX-a Germane de a forța Carpații pentru a pătrunde în Valea Siretului. Armata condusă de generalul Eremia Grigorescu a luptat sub deviza „Pe aici nu se trece”. Sub aceeași deviză au luptat ostașii din Armata I comandată de Eremia Grigorescu în bătăliile de la Mărășești, încheiată tot cu victoria românească.

28 noiembrie 1877

Are loc capitularea Plevnei, cel mai puternic punct fortificat al otomanilor în timpul războiului româno-ruso-turc dintre anii 1877-1878. Inițial Plevna rezistase celor două asalturi ruse din iulie 1877, precum și celui de-al treilea asalt româno-rus din august 1877. Acest ultim eșec i-a determinat pe ruși să fie de acord cu tactica asediului, propusă de la bun început de Carol I al României. Meritul decisiv în victoria de la Plevna revine armatei române, fapt demonstrat de faptul că Osman Pașa a intenționat să-și predea spada colonelului român Mihail Cristodulo Cercez.

28 noiembrie 1918

Se desăvârșesc acțiunile Consiliului Național Român din Bucovina de unire cu România. După ce planase asupra Bucovinei pericolul real de anexare la Ucraina, pericol îndepărtat prin intervenția Diviziei a VIII-a a armatei române, conduse de generalul Iacob Zadik. Sprijinul militar al României a venit după ce s-a obținut consimțământul Antantei și după ce guvernul germanofil Marghiloman a fost debarcat. După alungarea trupelor ucrainene, Consiliul Național Român a convocat la cernăuți Congresul General al Bucovinei, în cadrul căruia la 15/28 noiembrie 1918 s-a proclamat unirea necondiționată a Bucovinei cu România.

1 decembrie 1918

Alba Iulia devine inima României Mari. După ce au șteut negocierile desfășurate la Arad între delegația Consiliului Național Român Central și delegația maghiară trimisă de guvernul Mihaly Karoly, a fost convocată Marea Adunare de la Alba Iulia. La 1 decembrie 1918 cei 1228 de deputați aleși pentru a reprezenta interesele națiunii române în această adunare, au decis unirea condiționată a Transilvaniei cu Regatul României. Se stabilea totodată ca, până la integrarea Transilvaniei în hotarele românești, conducerea acesteia să fie realizată de Marele Sfat Național și de Consiliul Dirigent. Se împlinea astfel visul secular al românilor: Marea Unire.

1 decembrie 1920

Castelul Bran intră în proprietatea Casei Regale românești. Situat la o distanță de mai puțin de 30 km de Brașov, Castelul Bran, ridicat ca fortificație din piatră încă din sec. al XIV-lea, a intrat în proprietatea Consiliului Orășenesc Brașov după ce s-a realizat unirea Transilvaniei cu România. La 1 decembrie 1920, ținând cont de rolul uriaș pe care l-a jucat regina Maria, în recunoașterea internațională a unirii, Consiliul Orășenesc Brașov, în semn de recunoștință, i-a oferit Castelul Bran. Aici, după pierderea Cadrilaterului, a fost depusă inima reginei Maria.

1 decembrie 1936

Are loc inaugurarea Arcului de Triumf din București. Proiectul ridicării acestui monument emblematic în memoria eroilor căzuți în timpul Primului Război Mondial, s-a realizat, într-o primă etapă în anii 1921-1922 de echipa condusă de arhitectul Petre Antonescu. Grava deteriorare a elementelor decorative, a basoreliefurilor realizate din stuc au impus restaurarea acestuia, sub aceeași comandă a lui Petre Antonescu, în perioada 1935-1936. Astfel, la 1 decembrie 1936 are loc inaugurarea acestui monument, în cadrul festivității dedicate împlinirii a 18 ani de la Marea Unire, în prezența regelui Carol al II-lea, a reginei-mamă Maria și a prințului moștenitor, viitorul rege Mihai al României.

**Rubrică realizată de prof. Elena Hrușcovich
Colegiul Național Pedagogic “Spiru Haret” Focșani**

HOMO LUDENS

La Centenar

A

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

B

1. Oraș din Bucovina pierdută, în care s-a decis unirea Bucovinei cu România.
2. Lider al Consiliului Național Român cu rol important în unirea Bucovinei cu România (Iancu).
3. Regină a României supranumită "Mama răniților" pentru dăruirea cu care a îngrijit soldații români răniți în timpul Primului Război Mondial.
4. Reprezentant al mișcării unioniste basarabene, care după Marea Unire s-a implicat activ în viața politică a României Mari (Pantelimon).
5. Regele României, supranumit "Întregitorul".
6. Oraș basarabean, devenit capitala Republicii Democrate Moldovenești.
7. Capitală temporară a României în anii de restriște ai primului Război Mondial.
8. General român care a condus armata română în bătăliile de la Mărășești.
9. Capitala de suflet a României Mari.
10. Alt mare general român care a deschis ofensiva împotriva Germaniei în campania din 1917.
11. Exponent al mișcării unionist din Transilvania care, la 5 octombrie 1918, citea în Parlamentul de la Budapesta "Declarația de Independență" a națiunii române din Imperiul Austro-Ungar (Alexandru Vaida-)

La o dezlegare corectă a definițiilor pe orizontală, pe verticala AB aflați ținta sărbătorii noastre centenare.

**Centenar
(Biverb: 5,5)**

The logo for the 'Air' brand, featuring the word 'Air' in a stylized font. The 'A' is red, the 'i' is yellow, and the 'r' is blue.

Pagină realizată de prof. Elena Hrușcovski
Colegiul Național Pedagogic “Spiru Haret” Focșani

CUPRINS

1. <i>Vasile Alecsandri și principiul unității românești</i> , prof. Elena Manole , Școala “Anghel Saligny	p. 3
2. <i>“Podul de inimi” de peste Prut</i> , Liviu Lazăr, Republica Moldova	p. 5
3. <i>România Mare</i> , Gabriela Dascălu, cl. a XI-a E, Comănești	p. 7
4. <i>Trăiască România Mare!</i> , Cristiana Bighiu-Tofan, cl. a X-a C, Comănești	p. 8
5. <i>Marea Unire din 1918</i> , prof. Liliana Popa, Panciu	p.10
6. <i>Adeziune romilor la Marea Unire</i> , prof. Lămița Șerban, C.N. A.I.C.	p.12
7. <i>Unirea Basarabiei cu România</i> , Mădălina Neață, Miruna Răduță, cl. a X-a D	p.14
8. <i>Unirea Bucovinei cu România</i> , Liviu George Barbu, cl. a XI-a A	p.16
9. <i>Unirea Transilvaniei...cu Regatul României</i> , Maria Anghel, cl. a XI-a F	p.18
10. <i>Teritorii românești pierdute</i> , Cristina Tătaru, Paul Ungureanu, cl. a XII-a G	p.20
11. <i>Marea Unire – 100 de ani</i> , Alexandru Voicu, cl. a IX-a F	p.23
12. <i>Centenarul Marii Uniri</i> , Cosmin Lupu, cl. a XI-a D	p.25
13. <i>Unirea de la 1918</i> , Alessio Beșleagă, cl. a X-a G	p.26
14. <i>Octavian Goga-poetul Marii Uniri</i> , Georgia David, cl. a IX-a D	p.28
15. <i>Profesorul Onisifor Ghibu-participant la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia la 1 decembrie 1918</i> , prof. Florin Micu	p.30
16. <i>Simion Mehedinți și teoria statului național unitar organic</i> , prof. Dănuț Săcrieru	p.33
17. <i>Titulescu și problema Basarabiei (1932-1936)</i> , prof. Mihaela Antonache	p.36
18. <i>Patriarhul Miron Cristea-făuritor al Marii Uniri</i> , prof. Nicoleta Stanciu	p.41
19. <i>Alexandru Vaida-Voevod, un voievod al Marii Uniri</i> , prof. Corina Elena Agache	p.44
20. <i>Constantin Stere</i> , Paul Ungureanu, cl. a XII-a G	p.48
21. <i>Ion Pelivan</i> , Cristina Tătaru, cl. a XII-a G	p.49
22. <i>Ion C. Inculeț</i> , Ștefania Gheorghe, cl. a XII-a F	p.50
23. <i>Pantelimon Halippa</i> , Eduard Gabriel Suditu, cl. a XII-a F	p.52
24. <i>Vasile Goldiș</i> , Romina Jannine Palade, cl. a XI-a F	p.54
25. <i>Take Ionescu-românul de aur</i> , prof. Elena Hrușcovich	p.56
26. <i>Calendar istoric</i> , prof. Elena Hrușcovich	p.60

POLIFONII

ISSN 2285 – 0880
ISSN-L = 2285 – 0880